

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA SLOVENISTIKO

MANJA BELINA

Leposlovje v glasilu *Naša moč* med letoma 1905 in 1922

Magistrsko delo

Mentor:

Red. prof. dr. Miran Hladnik

Študijski program:

Slovenistika – D, P

Ljubljana, januar 2021

*Iskrena hvala red. prof. dr. Miranu Hladniku za mentorstvo, napotke in pomoč pri izdelavi
magistrskega dela.*

Hvala partnerju za kulinarične dobrote in podporo v času, ko sem pisala.

Hvala vsem, ki so me razveseljevali, spremljali in spodbujali v času študija.

Izvleček

Leposlovje v glasilu *Naša moč* med letoma 1905 in 1922

Magistrsko delo obravnava leposlovne objave v glasilu *Naša moč*, ki je (z izjemo leta 1920) izhajalo v Ljubljani od decembra 1905 do septembra 1922. Na podlagi pregledanih digitaliziranih 740 številk glasila je avtorica pripravila kronološko urejeno bibliografijo izvirnega, tujega in anonimnega leposlovja ter jo objavila na Wikiviru. Rezultati statistične analize prikazujejo količino leposlovnih besedil, delež enkratnih objav in besedil z nadaljevanji, pogostost zvrstnih in vrstnih oznak, razmerje med avtorskimi in anonimnimi leposlovnimi deli ter med izvirnim in prevodnim leposlovjem.

Ključne besede: glasilo *Naša moč*, leposlovje, bibliografija, Wikivir

Abstract

Literature in the newspaper *Naša moč* between 1905 and 1922

The master's thesis deals with the literature published in the Slovenian newspaper *Naša moč*, which was being published in Ljubljana between 1905 and 1922 (with the exception of 1920) from December of 1905 to September of 1922. A chronologically organized bibliography of original, foreign and anonymous literature was published on Wikisource. The results of the statistical analysis show the amount of literary texts, the relationship between one-off publications and sequels, the frequency of genre and type of texts, the ratio of author to anonymous literary texts and ratios of domestic to foreign authors.

Key words: *Naša moč* newspaper, literature, bibliography, Wikisource

KAZALO VSEBINE

1 UVOD.....	9
2 O GLASILU NAŠA MOČ.....	10
2.1 KRŠČANSKO SOCIALISTIČNO GIBANJE NA SLOVENSKEM	10
2.1.1 Janez Evangelist Krek	11
2.2 GLASILO NAŠA MOČ.....	11
2.2.1 Miha Moškerc.....	13
2.2.2 Jože Gostinčar.....	13
2.3 OBLIKA IN ZNAČAJ GLASILA	14
2.3.1 LETO 1905	20
2.3.2 LETO 1906	21
2.3.3 LETO 1907	22
2.3.4 LETO 1908	22
2.3.5 LETO 1909	23
2.3.6 LETO 1910	24
2.3.7 LETO 1911	24
2.3.8 LETO 1912	25
2.3.9 LETO 1913	26
2.3.10 LETO 1914	27
2.3.11 LETO 1915	28
2.3.12 LETO 1916	29
2.3.13 LETO 1917	30
2.3.14 LETO 1918	32
2.3.15 LETO 1919	34
2.3.16 LETO 1921	36
2.3.17 LETO 1922	36
3 BIBLIOGRAFIJA LEPOSLOVNIH BESEDIL.....	38
3.1 1905	38
3.2 1906	39
3.3 1907	41
3.4 1908	43

3.5 1909.....	45
3.6 1910.....	46
3.7 1911.....	47
3.8 1912.....	48
3.9 1913.....	50
3.10 1914.....	50
3.11 1915.....	51
3.12 1916.....	52
3.13 1917.....	53
3.14 1918.....	54
3.15 1919.....	55
3.16 1921.....	56
3.17 1922.....	57
4 ANALIZA LEPOSLOVNIH PRISPEVKOV MED LETOMA 1905 IN 1922.....	58
4.1 ANALIZA KOLIČINE LEPOSLOVNIH BESEDIL.....	58
4.2 ANALIZA ZVRSTNOSTI IN VRSTNIH OZNAK.....	67
4.3 ANALIZA AVTORSTVA.....	70
4.4 ANALIZA IZVIRNEGA IN PREVEDENEGA LEPOSLOVJA.....	78
5 ZAKLJUČEK.....	85
6 VIRI.....	87
7 LITERATURA.....	87
SEZNAM PRILOG.....	88
Priloga 1: Izjava o avtorstvu.....	88
Priloga 2: Izjava kandidatke.....	89

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Število glasil s podatkom o številu strani	14
Graf 2: Razmerje med številom izdanih števk in številom števk brez objavljenega leposlovnega dela	58
Graf 3: Delež glasil z objavljenim leposlovnim delom	59
Graf 4: Število vseh objavljenih leposlovnih besedil v posameznem letu	60
Graf 5: Število leposlovnih besedil, izdanih v eni in v več številkah	63
Graf 6: Delež besedil, ki so objavljena v eni ali več številkah	63
Graf 7: Število leposlovnih objav, ki se pojavijo v eni ali več številkah	65
Graf 8: Število besedil glede na zvrstnost po letih	67
Graf 9: Delež besedil po zvrstnosti v celotnem obdobju izhajanja glasila	68
Graf 10: Vrstne oznake in število del	69
Graf 11: Delež podpisanih in anonimnih leposlovnih besedil	70
Graf 12: Število anonimnih in podpisanih leposlovnih besedil v posameznem letu	71
Graf 13: Delež znanih in neznanih avtorjev	71
Graf 14: Število avtorjev po spolu	72
Graf 15: Razmerje med načini podpisovanja avtorjev	73
Graf 16: Delež slovenskih in tujih avtorjev	76
Graf 17: Število izvirnih in prevedenih leposlovnih besedil v posameznih letih izhajanja glasila	78
Graf 18: Delež izvirnih in prevedenih leposlovnih besedil	79
Graf 19: Število prevodov iz posameznih jezikov	82

KAZALO SLIK

Slika 1: Leposlovno delo v podlistku na prvi strani glasila (l. 1906, št. 4)	15
Slika 2: Rubrika Listek na zadnji strani glasila (l. 1919, št. 6)	15
Slika 3: Primer zadnje strani z oglasi (l. 1910, št. 7)	17
Slika 4: Naslovnica iz leta 1905 (l. 1905, št. 1)	18
Slika 5: Naslovnica iz leta 1906 (l. 1906, št. 1)	18
Slika 6: Naslovnica iz leta 1919 (l. 1919, št. 10)	19
Slika 7: Naslovnica iz leta 1921 (l. 1921, št. 1)	19
Slika 8: Rubrika Tolmač tujk (l. 1906, št. 5)	20
Slika 9: Rubrika Tolmač tujk (l. 1906, št. 6).....	20
Slika 10: Prispevek Katoliške bukvarne (l. 1911, št. 2)	25
Slika 11: Oglas Katoliške bukvarne (l. 1913, št. 5)	25
Slika 12: Vabilo na predavanje pisatelja F. S. Finžgarja (l. 1913, št. 49)	27
Slika 13: Oglas za obisk Kina Central (l. 1915, št. 1).....	29
Slika 14: Osmrtnica za dr. Janeza Evangelista Kreka (l. 1917, št. 46)	31
Slika 15: Prispevek ob smrti Ivana Cankarja (l. 1918, št. 3).....	33
Slika 16: Naslovnica posebne jubilejne številke (l. 1919, posebna številka).....	35

KAZALO TABEL

Tabela 1: Dela z največjim številom nadaljevanj v obdobju izhajanja glasila Naša moč	66
Tabela 2: Seznam znanih slovenskih avtorjev	74
Tabela 3: Seznam znanih tujih avtorjev	75
Tabela 4: Seznam neznanih avtorjev	76
Tabela 5: Število leposlovnih objav slovenskih avtorjev	80
Tabela 6: Število leposlovnih objav tujih avtorjev	81
Tabela 7: Prevajalci, avtorji izvirnika in jezik izvirnika	83

1 UVOD

Magistrsko delo obravnava leposlovna besedila v glasilu *Naša moč*, ki je med letoma 1905 in 1922 izhajalo v Ljubljani s podnaslovom *Glasilo za slovensko delavstvo*. Glasilo v letu 1920 ni izhajalo. Izšlo je 740 številčk glasila, ki so na voljo na spletni strani Digitalne knjižnice Slovenije. Na podlagi pregledanih številčk sem oblikovala bibliografijo 262 leposlovnih prispevkov ter jo objavila na Wikiviru, pri delu pa sem si pomagala s programom Excel, v katerem sem ustvarila preglednice in tabele za lažji pregled nad vsemi leposlovnimi besedili.

V prvem delu magistrske naloge bom predstavila glasilo *Naša moč* in z njim povezano krščanskosocialistično gibanje na Slovenskem, katerega idejni vodja je bil Janez Evangelist Krek, in navedla bibliografijo, ki je bila predhodno objavljena na Wikiviru. V drugem delu bom predstavila rezultate statistične analize bibliografsko urejenega leposlovja, ki je med letoma 1905 in 1922 izhajalo v podlistku, nekajkrat tudi na zadnji strani glasila. Predstavljena bo količina objavljenih leposlovnih besedil, pri čemer bom preverila, kakšno je bilo razmerje med številom glasil in objavljenimi leposlovnimi deli, koliko leposlovnih besedil je izhajalo v nadaljevanjih in v koliko številkah glasila. Poglavju bo priložen seznam del z največjim številom objav v obdobju izhajanja glasila. Pri analizi zvrstnosti in vrstnih oznak bo razvidno, koliko leposlovnih besedil vsebuje zvrstno in/ali vrstno oznako v naslovu ali podnaslovu in katera je bila najpogosteje uporabljena. Pri analizi avtorstva se bom posvetila deležu podpisanih in anonimnih leposlovnih besedil ter deležu znanih in neznanih avtorjev, priložila bom seznama slovenskih in tujih avtorjev, ki so se podpisovali z delnim imenom, kratico ali psevdonimom ter seznam avtorjev, katerih polnih imen nisem uspela razvozlati. Na koncu bodo predstavljeni še rezultati analize izvirnega in prevedenega leposlovja, kjer bom preverila, koliko izvirnih in prevedenih leposlovnih besedil je izšlo v posameznih letih izhajanja glasila in kdo so bili najpogosteje objavljani avtorji besedil. Pregledala bom, kateri so bili najpogostejši izvirni jeziki prevedenega leposlovja. Leposlovna besedila bodo analizirana glede na posamezni letnik in na celotno obdobje izhajanja, opazovala pa bom tudi objavo leposlovnih besedil v obdobju prve svetovne vojne med letoma 1914 in 1918.

2 O GLASILU NAŠA MOČ

2.1 KRŠČANSKO SOCIALISTIČNO GIBANJE NA SLOVENSKEM

Hiter industrijski razvoj mestnih središč in ponudba novih zaposlitvenih možnosti v tovarnah in manufakturah sta ob koncu 19. stoletja povzročila, da je število delavcev precej naraslo. Leta 1895 je katoliška Slovenska ljudska stranka (SLS) z zmago na volitvah za kranjski deželni zbor pridobila politično premoč, vendar za delavstvo ni imela posluha (Amon 2011: 166).

Slovenske meščanske politične stranke namreč niso bile pripravljene na sprejetje splošne moške volilne pravice leta 1896 in so se za pridobivanje glasov osredotočale le na »bolj ali manj dobro situiranega kmeta, ne pa na dotlej brezpravne reveže« (Melik 2002: 601).

Delavce je katoliški politični tabor na svojo stran pridobil šele z razmahom krščansko socialističnega gibanja, ki je strogo obsojalo liberalni kapitalizem in izkoriščanje delavcev. Idejno osnovo gibanja je na Slovenskem razvil Janez Evangelist Krek, ki je leta 1894 ustanovil prvo Slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani ter se zavzemal za pravično ureditev delovnih odnosov, pravično plačo in zavarovanja ter za solastništvo delavcev v podjetjih (Amon 2011: 166–167).

Melik (2002: 635–636) je zapisal, da je bilo krščansko-socialno prerojenje ključno za dvig kulturne ravni slovenskega naroda, saj je pripomoglo k zmanjšanju razlik »med gospodo in navadnim človekom« ter k temu, da so prej zapostavljeni družbeni razredi v vedno večjem številu aktivno sodelovali v javni politični sferi.

Na prvi krščanskosocialni strokovni konferenci, ki je 17. novembra 1907 potekala na Dunaju, so predstavniki strokovnih društev predlagali, da se delavstvo prične združevati v strokovne organizacije s samostojnimi tajništvi, ki bodo izdajale lastne strokovne časopise, nadzorovale nastajanje in sprejemanje delavskih zakonov, branile koristi delavstva, odklanjale vsakršni razredni boj, prirejale shode, deželne konference in socialne kurze (Naša moč 1907: 52).

Posledično so ideje o združitvi delavstva spodbudile krščanskosocialne strokovne delavske organizacije k ustanovitvi Jugoslovanske strokovne zveze (JSZ) – slovenske politične stranke in organizacije. Le-ta je nastala 28. septembra 1909, njeno glasilo pa je postalo *Naša moč*, ki je 5.

novembra 1909 izdalo vabilo na vseslovenski delavski shod, da bi seznanilo javnost z novoustanovljeno JSZ (Naša moč 1909: 49).

Naša moč je izhajala vse do leta 1922, nato je JSZ o svojem delovanju od 4. januarja 1923 dalje poročala v glasilu *Pravica* s podnaslovom *Glasilo krščanskega delovnega ljudstva* in od 1. junija 1928 dalje v glasilu *Delavska pravica*. Obe glasili sta v precejšnji meri ohranili obliko *Naše moči*.

2.1.1 Janez Evangelist Krek

Janez Evangelist Krek (1865–1917) se je rodil pri Sv. Gregorju nad Sodražico. V Ljubljani je maturiral na Prvi državni gimnaziji, leta 1888 pa je bil posvečen v duhovnika. Na Dunaju je študiral teologijo in se takrat seznanil s krščanskosocialnim gibanjem. Leta 1901 je bil izvoljen v kranjski deželni zbor. Bil je zagovornik ustanovitve jugoslovanske države, v kateri bi bili Hrvati in Slovenci združeni pod avstrijskim cesarstvom (Melik 2002: 631). Bil je član SLS, deloval je kot časnikar in organizator, zavzemal se je za pravice kmečkega in delavskega prebivalstva. Pisal je povesti, poezijo, članke, spise, pisma in potopise, prav tako je bil prevajalec tujega leposlovja. V glasilu *Naša moč* je kot prevajalec naveden pri 10 leposlovnih besedilih, katerih izvirni jezik je angleški. Melik (2002: 636) je zapisal, da je kot začetnik krščanskosocialnega gibanja pripomogel k dvigu kulturne ravni vsega slovenskega naroda.

2.2 GLASILO NAŠA MOČ

Glasilo *Naša moč* je s podnaslovom *Glasilo za slovensko delavstvo* prvič izšlo 7. decembra 1905 v Ljubljani. Krščanskosocialistično glasilo je v obdobju izhajanja imelo predvsem organizacijsko in mnenjsko povezovalno vlogo in je znotraj katoliškega političnega tabora zagovarjalo pravice delavcev na Slovenskem, poleg ostalih krščanskosocialističnih časopisov, kot so *Glasnik* (1894-1899), *Primorski list* (1893-1913) in *Novi čas* (1909-1915), pa je posredno vplivalo na razvoj delavskih društev in zadružnega gibanja (Amon 2008: 19).

V prvem prispevku prve številke *Naše moči* je zapisano, da so izdajo glasila omogočala delavska društva s svojimi finančnimi prispevki, prav tako je iz prispevka razvidna verska drža glasila:

»Vse ima v javnosti koga, da ga brani. Mi delavci, organizovani v neodvisnih organizacijah, svojih delavskih društvih, moramo imeti tudi svojega branivca. Zato smo si ustanovili list, ki je naš, delavski in nikogar drugega. Delavska društva so zložila denar zanj; zastopniki teh društev so edini lastniki in gospodarji njegovi. List nas mora braniti, ko prodajamo svojo moč. Ž njim hočemo dobiti pa tudi v javnosti nam pripadajočo moč. Zato smo ga krstili Naša moč. Mi poznamo samo eno reč: Obrambo naših delavskih pravic. Ti obrambi služi naš list in ničemur drugemu. V zaupanju na božjo pomoč in na pravičnost naše svete stvari, pričenjamo svoje delo.« (Naša moč 1905: 1)

Naša moč je v obdobju med letoma 1905 in 1919 izhajala tedensko, vsak petek, od 5. februarja 1919 dalje in do konca leta pa vsako sredo. Glavna odgovorna urednika in izdajatelja *Naše moči* sta bila Miha Moškerc in Jože Gostinčar, ki sta si položaj urednika in izdajatelja v omenjenem obdobju večkrat izmenjala, poleg njiju pa se je v letu 1914 na mestu izdajatelja tednika pojavil še Fran Ullreich.

Naša moč je s podnaslovom *Glasilo za slovensko delavstvo* zadnjikrat izšla 15. avgusta 1919, potem pa so jo znova natisnili 12. marca 1921, ko je izšla s podnaslovom *Strokovni glasnik*. Zaradi nezadostnega števila prispelih prispevkov in naročnikov glasilo med julijem in oktobrom ni izhajalo. Od 2. oktobra do 27. novembra 1921 je bilo glasilo tiskano brez podnaslova. Prva številka zadnjega letnika je izšla 28. januarja 1922 s podnaslovom *Glasilo krščanskega delovnega ljudstva*, glasilo pa je izhajalo do 15. septembra 1922.

V letu 1921 naj bi glasnik izhajal vsakega 10. in 25. v mesecu, vendar je glasnik včasih izšel le enkrat na mesec, izhajal pa je do 27. novembra 1921. Leta 1922 naj bi izhajal vsako drugo soboto, a je glasilo prenehalo izhajati 15. septembra 1922. V obdobju med letoma 1921 in 1922 je bil odgovorni urednik *Naše moči* Franjo Sušnik, kateremu so se pridružili še Anton Kogej, Srečko Žumer in Gustelj Cvikelj, izdajatelj pa je bil Konzorcij »Naše moči«.

Glasilo *Naša moč* je do konca izhajanja leta 1919 tiskala Katoliška tiskarna, v letu 1921 Zadružna tiskarna in leta 1922 ponovno Katoliška tiskarna, ki se je preimenovala v Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo se je do 6. novembra 1908 nahajalo na Kopitarjevi ulici št. 2 v Ljubljani, nato se je preselilo na Kopitarjevo ulico št. 6 ter ostalo na tem mestu do prekinitve izhajanja. V obdobju med letoma 1921 in 1922 se je uredništvo nahajalo na Starem trgu št. 2/I.

Celoletna naročnina na glasilo *Naša moč* je med letoma 1905 in 1908 znašala 3 krone, nato se je cena dvignila na 4 krone, v zadnjem letu pred prekinitvijo izhajanja pa na 12 kron. Leta 1921 so morali za mesečno naročnino na glasilo naročniki odšteti 4 krone, leta 1922 pa 1 dinar, kar je znašalo enako kot 4 krone.

2.2.1 Miha Moškerc

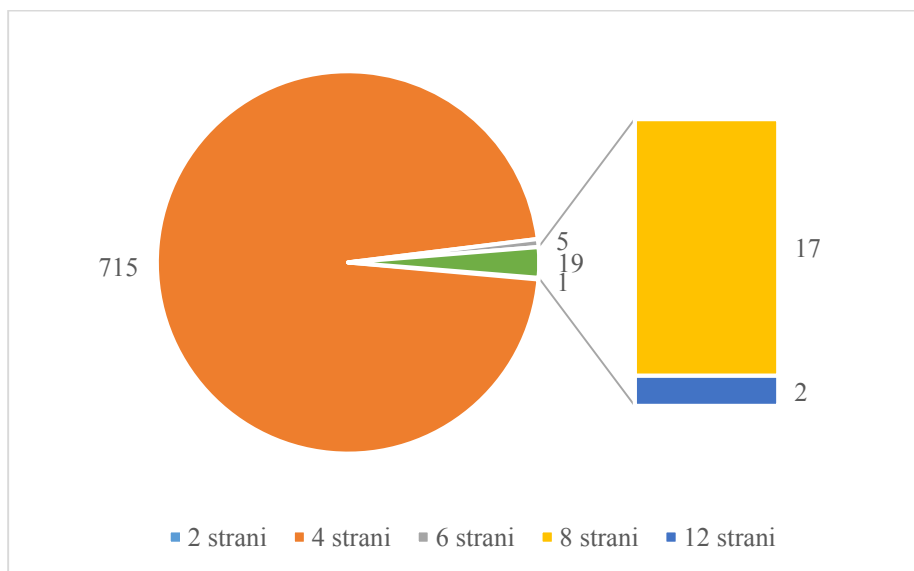
Miha Moškerc (1872-1924) je bil rojen 30. oktobra v Ljubljani. Bil je časnikar in organizator, leta 1886 je zaključil gimnazijo v Ljubljani. Kot urednik je deloval pri vodilnem časniku političnega katolicizma *Slovenec*, prav tako je pisal članke in poročila za Krekov časopis *Glasnik*. Med leti 1905 in 1919 je urejeval *Našo moč*. Pri organiziranju krščanskosocialnega delavstva je tesno sodeloval z Janezom Evangelistom Krekom, sodeloval je pri ustanavljanju konsumov in delavskih organizacij, prav tako je deloval kot tajnik JSZ. Po Krekovi smrti je napisal več prispevkov o njegovem delu in prizadevanjih za slovenski narod. ([Slovenska biografija](#))

2.2.2 Jože Gostinčar

Politik, organizator in minister za socialno politiko Jože Gostinčar (1860-1942) se je rodil 17. marca na Beričevem pri Dolu pri Ljubljani, obiskoval je obrtno-pripravljalo šolo ter delal kot mojster v ljubljanski predilnici, kjer je spoznal Janeza Evangelista Kreka. Kot tajnik je sodeloval pri ustanovitvi Slovenskega katoliškega delavskega društva ter pri ustanovitvi prvega Delavskega konzumnega društva. Leta 1914 je bil izvoljen v kranjski deželni zbor, pisal je socialnopolitične članke za časopise *Glasnik*, *Naša moč*, *Slovenec*, *Domoljub* itd. ([Slovenska biografija](#)) Sodeloval je pri delovanju JSZ in si prizadeval za izboljšanje položaja delavstva in za organizacijo starostnega in invalidnega zavarovanja malih obrtnikov, po prvi svetovni vojni je bil član začasnega narodnega predstavništva v Beogradu, leta 1920 pa je bil izvoljen v ustavotvorno skupščino. V glasilu *Delavska pravica* so ga med drugim označili za simbol delavskega gibanja. (Zgoznik 2017: 45-47)

2.3 OBLIKA IN ZNAČAJ GLASILA

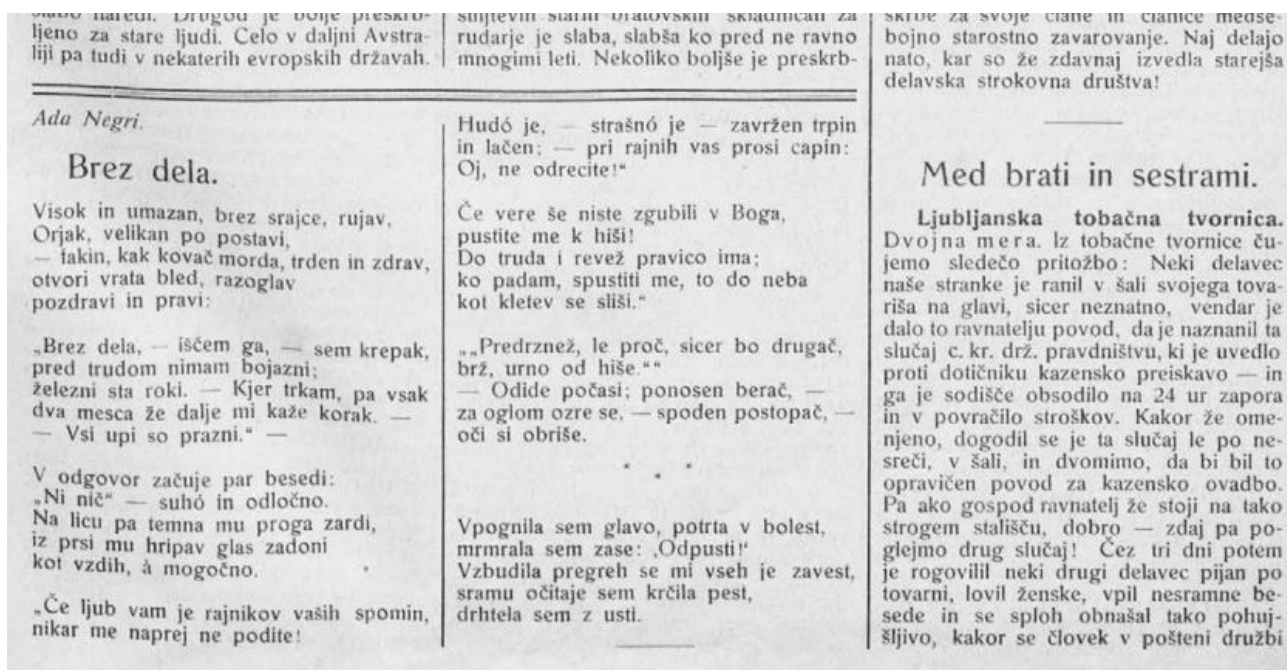
Naša moč je običajno izhajala na 4 straneh. V primeru, da je bila glasilu priložena priloga ali pa so objavili daljše prispevke, je glasilo izšlo na 8 straneh. Prav tako je bil obseg glasila daljši, ko posamezna številka ni izšla pravočasno zaradi stavke tiskarjev ali pa v uredništvo ni prispelo dovolj prispevkov in je zato naslednja številka vsebovala več strani.

Graf 1: Število glasil s podatkom o številu strani

Graf 1 prikazuje, koliko glasil je izšlo na 2, 4, 6, 8 in 12 straneh. Največ števil je izšlo na 4 straneh (715), 17 števil je izšlo na 8 straneh, na 6 straneh je izšlo 5 števil, na 12 straneh sta izšli 2 številki, na 2 straneh pa 1 številka.

Oblika glasila je skozi leta ostajala enaka, nekoliko se je spreminjala razporeditev rubrik, font besedila ter naslovnica. Na prvi strani so objavljali daljše prispevke z različnimi tematikami, ki so se včasih nadaljevali do sredine druge strani, na dnu prve ali druge strani se je nahajal podlistek z leposlovnim besedilom, ki je zasedal le prvo ali pa tudi drugo in tretjo stran glasila in se je od ostalega besedila ločeval z dvojno odebeljeno črto, drugo in tretjo stran so zasedale še stalne in posebne rubrike. Od leta 1918 dalje se je leposlovno besedilo včasih pojavilo v rubriki Listek na zadnji strani besedila in ne v podlistku.

Slika 1: Leposlovno delo v podlistku na prvi strani glasila (l. 1906, št. 4)

Slika 2: Rubrika Listek na zadnji strani glasila (l. 1919, št. 6)

Naslovnica je imela med letoma 1905 in 1919 podnaslov *Glasilo za slovensko delavstvo*, leta 1921 podnaslov *Strokovni glasnik* in leta 1922 podnaslov *Glasilo za krščansko delavstvo*. Glasilo sta v letih 1905 in 1906 krasili kreativno oblikovani naslovnici, najprej s sliko moškega in ženske, ki sta pri svojem delu obsijana s soncem in v naslednjem letniku s sliko ženske, ki zre proti tovarni, v roki pa nosi zastavo, na kateri je prikazan stisk dveh rok. Tudi na tej najdemo podobo sonca, tokrat vzhajajočega, v spodnjem desnem kotu pa poleg nakovala in kladiva še knjigo, ki je morda predstavljala težnje po izobraževanju in ozaveščanju delavcev, ki so ravno v času pričetka izhajanja drugega letnika glasila dobili splošno in enako volilno pravico. V uvodnem prispevku naslovljenem z Zarja novega dne je bilo ob tej priložnosti ostro zapisano:

»Delavec, ki se doslej ni briga za politiko, je bil nemaren zaspané: kdor se pa odslej ne bo menil zanjo, je izdajavec svojega stanu in škodljiv lenuh. Takih ne sme biti med nami. Politiška zavednost mora predramiti vse slovenske delavce.« (Naša moč 1906: 1)

Iz zapisanega je razvidno, da je glasilo bralce vneto nagovarjalo k sodelovanju v politiki, jim poskušalo vzbuditi zavest o političnem dogajanju na Slovenskem in zavest o delavskih pravicah. Rečemo lahko, da se je glasilo trudilo, da bi slovenski delavec zavzel aktivno vlogo v javnem življenju in na političnem prizorišču, kar je izražalo z izdajo poučnih prispevkov o delavskih zakonih in pravicah, prispevkov delavskih organizacij in konzumnih društev, prispevkov o delavskem dogajanju po svetu in navsezadnje tudi z izdajo leposlovnih besedil.

Zadnja stran je bila rezervirana za oglase vse do leta 1917, ko je število oglasov zasegalo le še polovico zadnje strani, leta 1919 pa so bili na zadnji strani objavljeni le še 2 do 3 manjši oglasi.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH

Edini zavod
za kemično čiščenje oblačil ter za-
storjev, barvarija in likanje usnja
in par
Poljanski nasip
Ozke ulice št. 4.
Sprejemališče
Šelenburgove ulice št. 3.
Postrežba tofna. Solidne cene.

Ustanov-
ljeno leta
1862.

Milko Krapeš urar

Področje
Restlana cesta št. 2. v Ljubljani
pri g. Jos. Čuvu.
Jurčičev trg št. 3, pri železnem mostu
priporočila svojo bogato zalogo
zlata, srebrna, tula- in nikelnastih
ur, verižic, stenskih in nihajnih ur, uhano in prstanov
Kupuje in zamenjava stare sate in srebra.
Geop. urajem v sate in na deli pripravim in-
redno vedno svojo zalogo fourmiller.
Glavna maloprodaja za Krasjko zaloga starih za
nibalne ure v vseh delih in delcih.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prašernove ulice 9
priporočila
svojo največjo zalogo zgotov-
ljenih oblek za gospode,
dečke in otroke in
novosti v
konfekciji za dame.

Delavci, trgovci pozor!

Slovenska občinstva najprej pripravijo svoj čestitostni

krojaško delavnico

v kateri izdelujejo moške obleke, kakor tudi vsakovrstne uniforme, in vse
druga v to sfero spadajoča dela.
Delavcem v oddaljenih krajih drago volje postrežem z razlozi. Sprejemam tudi
če kupljeno blago v delo.
Izdelujem vse po največjem kroju točno in ustrezno po meri. Delo sprej-
mam v vsaki uri in vsaki meri. Svoje krojaške delavnice in gospodov
trgovcem priporočam posebno oddelki za izdelavo konfekcij, oblačil za pro-
dajo, od najpreprostejših do najfinjših izdelkov. Na izdelavo imam tudi
le bolj naravnost pojavit.
Svoji k svojim! Delavci, trgovci, podpirajte domačo delavnico.
Za oblačila naročila najprej prosim
Matija Lazar
krojaški mojster v Kropi.
Cene brez konkurence!

„Naša moč“

izhaja vsak petek.
Cena na leto 3 krone.
Cene inseratov so:
za male letopise oglasi: 6 vrstic 70 v.,
12 vrstic 130 v., 18 vrstic 180 v., 24
vrstic 220 v. letopise oglaševanja:
1 krat 9 v., peti vrsta, 2 krat 7 v., peti
vrsta, 3 krat 5 v., peti vrsta.
Uredništvo in upravitelstvo
„Naše moči“
Kopitarjeve ulice št. 2.

12-4

Pozor!

„Slovenska delavska društva“! Kupujte svoje
potrebnosti pri znani priporočljivi domači manufakturni
trgovini:
Češnik & Milavec
(pri Češniku)
Špilalske ulice Ljubljana. Ligarjeve ulice
v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago
za ženska in moška oblačila.
Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

Tovarna
za stole

Franceta Švigeljna

na Brega, p. Borovnica, Kranjska
izdeluje 28.05.26-2
vsakovrstne stole
od preprostih do najfinjših po
najnižjih cenah brez konkurence.
Dostrovan cenik pošlje se na zahtevo es-
tostaj in franco.

**Delavci in delavke! Za-
htevajte v vseh kavar-
nah in gostilnah „Našo
moč“!**

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana - - - Stari trg št. 10

Priloga svojo
trgovino
s klobuki
in čevlji

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene

AVSTRO - AMERICANA

TRUST NEW YORK

Podobni v Ameriko
Največja zaloga blaga, po ceni in
za najboljše izdelave, najprej
Simon Hindele
v Ljubljani, Priloga ulice št. 20.
Največja zaloga blaga, po ceni in za najboljše izdelave.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Jožef Gostinčar.

Tisk: „Kotlička“ Tisakarni

Slika 3: Primer zadnje strani z oglasi (l. 1910, št. 7)

Slika 4: Naslovnica iz leta 1905 (I. 1905, št. 1)

Slika 5: Naslovnica iz leta 1906 (I. 1906, št. 1)

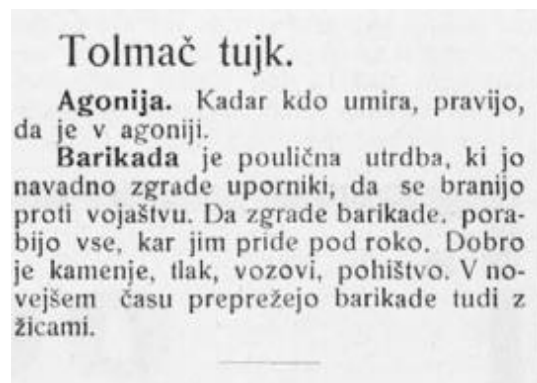
Slika 6: Naslovnica iz leta 1919 (l. 1919, št. 10)

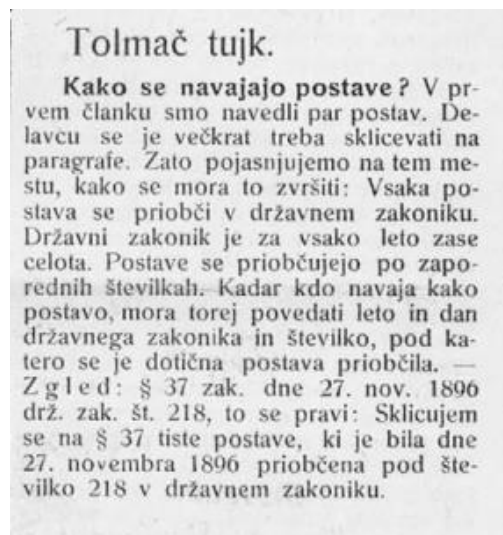
Slika 7: Naslovnica iz leta 1921 (l. 1921, št. 1)

2.3.1 LETO 1905

Leta 1905 (letnik 1) so izšle 3 številke *Naše moči*. Prva je izšla na 8 straneh in je po besedah uredništva veljala za dve številki, druga na 6 in tretja na 4 straneh. Rubrike, ki so se pojavljale skozi celotno obdobje izhajanja glasila, so bile: Med brati in sestrami (prispevki delavcev in društev, dogajanje po tovarnah), Krvoses kapitalizem (prispevki o krivicah in neenakopravnem položaju delavcev), Z lastnimi močmi (prispevki o delavskih shodih, krajevnih sestankih delavskih društev, napredek društev), Sem z našimi pravicami (prispevki o delavskih pravicah) ter Okno v svet (prispevki o dogajanju po svetu). Uredništvo je drugi številki dodalo rubriko Tolmač tujk, ki je vsebovala razlage tujih besed in pojmov ali pa je bralce učila pravopisa. V rubriki je bilo nakazano, da »tujke kaze blagoglasje slovenskega jezika a ker so tu, jih moramo upoštevati« (Naša moč 1905: 2), zato so obljubili, da bo rubrika izšla v vsaki številki glasila, vendar temu ni bilo tako. Rubrika se je pojavljala le občasno, v letu 1908 se je pojavila pod imenom Tuji izrazi in pojmi s ponovno opombo uredništva, da bo poučna rubrika za ljudstvo ostala stalna, a se je zatem pojavila le še dvakrat.

Slika 8: Rubrika Tolmač tujk (l. 1906, št. 5)

Slika 9: Rubrika Tolmač tujk (l. 1906, št. 6)

V tem letu so v podlistku izšla 4 leposlovna besedila, 1 prozno delo in 3 pesmi Ade Negri. Poezijo laške (=italijanske) pesnice Ade Negri so v obdobju izhajanja *Naše moči* objavili v 18 številkah,

skupaj je bilo tako objavljenih kar 27 njenih pesmi. Badalič (2014: 74-76) piše, da so bila dela Ade Negri v slovenskem časopisju objavljena kot zgled slovenskim pesnikom, o njej sta pisala Josip Stritar in Josip Murn, njena dela je v slovenščino prevajal Alojz Gradnik, zasledila pa sem, da je bil pod njeno pesmijo Pozdrav v oklepaju podpisan A. Remec (=Alojzij Remec), zato sklepam, da je bil tudi on eden izmed prevajalcev njenih del. Njene pesmi naj bi prevajal tudi Janez Evangelist Krek ([Slovenska biografija](#)).

2.3.2 LETO 1906

Leta 1906 (letnik 1 in 2) je izšlo 52 številčk glasila. Številka 31 je imela skupaj s Prilogo »Naši moči« ob prvem slovenskem protialkoholnem kongresu 6 strani, priloga pa je med drugim vključevala anonimno bojno pesem proti alkoholizmu, ki sem jo vključila v seznam bibliografije, ter vabilo na protialkoholni kongres.

Studen (2009: 47-48) piše, da se je v 19. stoletju povečala proizvodnja žganja in piva, pijači sta postajali vedno bolj cenovno dostopni, rezultat tega pa se je odražal v alkoholizmu. Na ta družbeni problem so pričeli opozarjati zdravniki in psihiatri, prav tako je stopalo v ospredje socialno vprašanje delavskih stanovanj, saj so težke stanovanjske razmere vplivale na širjenje alkoholizma med delavci (*Ibid.*: 79). Obema tematikama se je posvečala tudi *Naša moč* v številnih uvodnih prispevkih z naslovi, kot so Protialkoholni zbor, Delavke in alkohol, Telesna in dušna beda delavčeva, Abstinencija, Delavska stanovanja, Proti stanovanjski draginji itd. Podpirali so delovanje Društva Abstinencija, ki naj bi takrat štel 312 članov.

Na 6 straneh je izšla še številka 46 zaradi daljšega prispevka o volilni reformi in delavskih pravicah. Uredništvo je bralce redno vabilo, naj se naročijo na prejemanje glasila, njihov cilj je bil, da bi glasilo prejel vsak delavec in vsaka delavka. Naročnino za glasilo so sprejemali preko poštnih nakaznic ali pa osebno v upravnistvu.

Poleg leposlovnih besedil se je v podlistku pojavil prispevek v spomin Simonu Gregorčiču ob njegovi smrti, Josip Premk pa je objavil prispevek o pomenu telovadbe za delavca, iz česar je moč razbrati, da je glasilo poskušalo skrbeti tudi za dobro počutje delavcev in delavk. Naj dodam, da so vsa leposlovna besedila v letu 1906 izšla v podlistku glasila, razen delo Ivana Podlesnika Pred

vaško krčmo, ki je bilo del že omenjene priloge. V tem letu je izšlo največ leposlovnih besedil, ponovno je izstopala poezija Ade Negri (23), dejavni so bili tudi pisci kratke pripovedne proze, kot so Ivo Česnik (7), Izidor Cankar (6) ter Ivan Podlesnik (5).

2.3.3 LETO 1907

V letu 1907 (letnik 2 in 3) je izšlo 52 števil *Naše moči*, od tega sta dve številki izšli na 6 straneh, saj sta vsebovali dvostransko prilogo z informacijami o prihajajočih volitvah v državni zbor ter politični program SLS. Uredništvo je glasilu dodalo novi stalni rubriki *Za tobačno delavstvo* in *Prometna zveza*. Moč je opaziti, da se je uredništvo trudilo, da bi svoj glas v glasilu dobilo čim večje število delavskih društev in organizacij. Tematika uvodnih prispevkov se je od številke do številke razlikovala, avtorji prispevkov so pisali o nalogah ženstva, veri in znanosti in povišanju cen ter kritizirali politični program socialnih demokratov glede vloge žene v zasebnem in javnem življenju in glede uvedbe triurnega delovnega časa. V eni izmed listnic uredništva je bilo izpostavljeno, da zaradi pomanjkanja papirja ni mogoče objaviti vseh prispelih prispevkov, prav tako ni prostora za rubriko *Tolmač tujk*, zato naj naročniki pridobijo glasilu vsaj 1000 novih naročnikov, da bo mogoče glasilu povečati obseg. Preko glasila *Naša moč* je nove člane skušala pridobiti tudi Družba sv. Mohorja, ki je v prispevkih objavljala naslove izdanih knjig v posameznem letu.

V tem letu je bilo ponovno objavljenih precej kratkih proznih del, med drugim prva kratka Bevkova pripoved *Oderuh*, neznani avtor pod psevdonimom *Sopotničan* je v enem izmed podlistkov prispeval svoj potopis z naslovom *Spomini na Triglav*, objavili pa so dela Charlesa Dickensa, Fjodorja M. Dostojevskega in Ivana S. Turgenjeva.

2.3.4 LETO 1908

Leta 1908 (letnik 3 in 4) je izšlo 53 števil glasila, številka 7 je izšla na 6 straneh zaradi velikega števila prispevkov. Že obstoječim rubrikam so se pridružile rubrike *Rudar*, *Predilniško delavstvo* in *Papirno delavstvo*, ki pa se v glasilu niso pojavljale tako pogosto kot ostale. V tem letu je

potekala trimesečna stavka industrijskega koncerna papirnega delavstva v Medvodah, Goričanah in Vevčah, ki je zaradi težkih pogojev dela v tovarnah in nizkih plač zahtevalo svoje pravice. Stavko je uredništvo *Naše moči* pozorno spremljalo ter objavljalo prispevke v podporo stavkajočim delavcem. Ob osemindesetletnici cesarja Franca Jožefa I. so v glasilu objavili njegovo sliko, čeprav uredništvo slik običajno ni objavljalo, sicer bi v glasilu zavzele preveč prostora. Uredništvo je naročnike pozvalo, naj glasilo širijo med delavska društva, večkrat pa se je v glasilu pojavilo opozorilo, naj naročniki redno plačujejo naročnino.

V tem letu se v petih številkah (št. 15, 34, 37, 50 in 51) ni pojavilo nobeno leposlovno besedilo, leposlovno besedilo pa se je dvakrat pojavilo na tretji strani glasila kot zadnji prispevek in ne v podlistku. Število kratkih proznih del se je v primerjavi s prejšnjima letoma zmanjšalo, objavili so še deli dveh ruskih avtorjev, in sicer Leva N. Tolstoja in Antona P. Čehova.

2.3.5 LETO 1909

Leta 1909 (letnik 4 in 5) je *Naša moč* izšla na 52 številkah. Rubrike so v večini ostajale enake, ob pričetku izhajanja petega letnika so glasilu zvišali ceno celoletne naročnine na 4 krone, pri čemer je uredništvo razložilo, da morajo »postaviti list na zdravo finančno podstavo« (Naša moč 1909: 1). Po ustanovitvi JSZ je glasilo v drugi polovici leta objavilo prispevke povezane z njenim delovanjem, delavce so vabili na IV. vseslovenski delavski shod, med drugim so pisali o kulturnem napredku in revščini ljudstva ter o ženskem socialnem vprašanju.

V letu 1909 se leposlovno besedilo ni pojavilo v osmih številkah (št. 10, 11, 20, 21, 23, 39, 46 in 5), sicer pa so vsi leposlovni prispevki izšli v podlistku. V uredništvu so na začetku izhajanja 5 letnika glasila obljubili, da bodo skrbeli za kvaliteten listek oz. podlistek. Med proznimi prispevki je izstopal Ivo Česnik (7), ki se je uredništvu v enem izmed podlistkov zahvalil za vse objave v glasilu, v eni izmed številk so izšle 4 črtice neznanega avtorja, prav tako je začela izhajati povest Carska zločinstva, ki je z objavo v 60 številkah glasila postala najdaljše objavljeno prozno delo. Med ostalimi prispevki je bila objavljena še kritika igre Revček Andrejček.

2.3.6 LETO 1910

V letu 1910 (letnik 5 in 6) je izšlo 52 števil glasila. Svoje mesto v glasilu je dobila JSZ in pa Ljubljansko krščanskosocialno delavstvo. V uvodnih prispevkih se je pisalo o vedno večji draginji, ki je bila po mnenju nekaterih med drugim posledica nabave in uživanja prevelike količine alkohola, o bolniškem zavarovanju in delavskih stanovanjih, moderni ženski vzgoji, omejitvi ženskega nočnega dela, omenili pa so tudi, da cesar ni potrdil izvolitve Ivana Hribarja za župana Ljubljane. Očitani so mu namreč, da je Ljubljana v času njegovega županovanja postala sicer lepša na zunaj, znotraj pa razuzdana, saj je župan ustanovil bordel, ki naj bi »poživil del prebivalstva« (Naša moč 1910: 39), življenje pa se je podražilo zaradi ugodnosti, ki jih je namenjal le določenim obrtnikom. Glasilo je delavce ozaveščalo na področju zdravja, dr. F. Dolšak je prispeval članek z naslovom Zdravstveni pogovori, v katerem je bralce ozaveščal o uporabi in namenu zdravil ter o dobri higieni. V naslednjem letu je uredništvo Dolšakove Zdravstvene pogovore na prvi strani časopisa objavilo še štirikrat.

V dvanajstih številkah (št. 7, 9, 13, 14, 15, 17, 19, 20, 21, 24, 26, 28) ni bilo objavljeno nobeno leposlovno delo, v podlistku pa je prevladovala povest Carska zločina. Objavili so kratko kritiko povesti Dekle z biseri ter knjige Osmero blagrov ali nauk o srečnem življenju, pisali pa so tudi o napredku leposlovja. Uredništvo je objavilo 3 pesmi delavcev, ki so ostali anonimni, dve pesmi sta bili vzeti iz spominske knjige ene izmed bralk glasila.

2.3.7 LETO 1911

Leta 1911 (letnik 6 in 7) je izšlo 52 števil glasila. Rubrike se niso spreminjale, v uredništvu pa so nekoliko spremenili font naslovov posameznih rubrik. Spet so pisali o stanovanjski draginji ter zagovarjali pomen splošne izobrazbe za delavca. Ljudski oder v Ljubljani je v tem letu priredil brezplačni tridnevni tečaj za podeželske režiserje, voditelje iger in igralce društev, vabilo za udeležbo pa so objavili tudi v *Naši moči*. Uredništvo je občasno objavilo prispevek Katoliške bukvarne, ki je v glasilu promovirala izdaje novih knjig. Leposlovna besedila so izhajala v podlistku, v sedmih številkah (št. 7, 11, 12, 16, 19, 21, 27) pa se ni pojavil noben leposlovni prispevek. Objavljenih je bilo kar 6 kritik proznih in dramaturških del.

Za Miklavža.

Sveti Miklavž in božični čas se bližata. Zopet bo treba našim malim preskrbeti primerna darila. Igrače se kimalu polomijo in so vrhtega vedno dražje; otroci pa do nobenih igrač nimajo niti pravega veselja, ker so preveč komplicirane. Vse kaj drugega pa so knjige s podobami. Te imajo res trajen izobraževalen pomen, otroci jih imajo najrajši in izkušnja uči, da tudi dolgo zdrže, ker jih otroci shranijo in nanje pazijo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani je založila več slovenskih mladinskih knjig s podobami, ki so po ceni, imajo lepe, za otroški okus prirejene slike, zraven pa kratko besedilo, oziroma povestice, ki so najskrbneje od veščakov, poznavalcev otroške duše, sestavljene, mične lahko umljive in poučne. Kdor hoče torej svoje otroke razveseliti, naj za mal denar nabavi raznovrstne knjige s podobami za otroke, ki služijo vrhtega za nazorni pouk in se otroci iz njih tudi igraje brati nauče.

Posebno so priporočljive sledeče knjige s podobami:

Našim malim. Cena 90 vin. Nudi krasne slike s kratkim, poučnim besedilom po večini iz življenja Jezusovega prijatelja otrok.

V zverinjaku. Cena K 1·90, na kartonu K 1·50. Otroci ki imajo najrajši živali, bodo te knjige posebno veselili.

Hitra vožnja po železnici. Cena K 1·60. Poleg živali se otroci najbolj zanimajo za vlak in jih bo ta knjiga prav razveseljevala.

Robinzon starši. Cena K 1·40, na kartonu K 1·90. Stara povest o Robinzonu v podobah z okrašanim besedilom je za otroke najprimernejše darilo.

Slov. A B C v podobah. Cena K 1·60, trdo vezan K 1·20. Iz te knjige se otroci igraje naučijo brati, ker so posamezne črke izražene v zanimivih podobah.

Katol. Bukvarna v Ljubljani

Fr. S. Finžgar:

Pod svobodnim solncem

Povest davnih dedov.

I. knjiga K 3·—, elegantno vezana K 4·—.
II. knjiga K 3·80, elegantno vezana K 4·80.

Vsa slovenska javnost brez izjeme je edina v tem, da je Finžgarjev roman „Pod svobodnim solncem“ najlepši slovenski leposlovni umotvor, ki bo zavzel v vsaki knjižnici najčastnejše mesto.

Priredila c. kr. profesorja Anton Sušnik in dr. Vinko Šarabon.

Vojska na Balkanu leta 1912.

Do sedaj so izšli 4 sešitki po 40 vin.; celo delo bo obsegalo okoli 10 sešitkov in bo veljalo okoli 4 krone.

Knjiga je bogato opremljena s slikami in nam jamčita imena učenih gg. pisateljev, da bo tudi po vsebini knjiga trajne vrednosti.

Za naše žensko najkorisnejša knjiga: Magdalene Pleweisove:

Slovenska kuharica.

Šesti natis priredila S. M. Felicita Kalinšek.

To je najobsebnjša, najboljša in najtemeljitejša slovenska kuhinjska knjiga, ki je našemu žensktvu nujno potrebna. Izšla je v dveh izdajah:

Velika izdaja, ki obsega sploh vso kuhinjsko umetnost ter je bogato opremljena s slikami v besedilu in 18 finimi, večbarvnimi tabelami. Velja fino vezana K 6·—.

Mala izdaja z okrašanim besedilom in brez slik. Cena K 3·—, vezana K 3·60.

Katol. Bukvarna v Ljubljani

Slika 10: Prispevek Katoliške bukvarne (l. 1911, št. 2) Slika 11: Oglas Katoliške bukvarne (l. 1913, št. 5)

2.3.8 LETO 1912

V tem letu (letnik 7 in 8) je izšlo 52 števil *Naše moči*. Poleg ostalih rubrik so se v nekaterih številkah glasila pojavile še rubrike Železničar, Predilničar in Pravniki. Slednji je delavec izobraževal o zakonih povezanih z delavskimi razmerji. Rubrika z najvišjim številom prispevkov je bila JSZ. Prispevki so obravnavali različne tematike, avtorji prispevkov so pisali o škodljivem učinku kartelov na gospodarstvo, objavljeni so bili prispevki z naslovi Proti kartelnim oderuhom, Kartel avstrijskih in ogrskih bombaževih predilnic, Kam vodijo karteli ter Karteli in delavci, prav tako so se osredotočili na ponovno stavko vevškega papirnega delavstva in na problematiko delavskega zavarovanja. Glasilo je jasno izražalo svoje nestrinjanje z liberalnim taborom, kar je izražal tudi naslov enega izmed prispevkov – »Veliko, močno, neugnano sovraštvo proti liberalstvu!«. Razmišljali so o učinkih prve balkanske vojne na gospodarstvo, skrbele so jih posledice, ki bi jih lahko imela svetovna vojna na evropsko industrijo. V 8. številki 7. letnika so

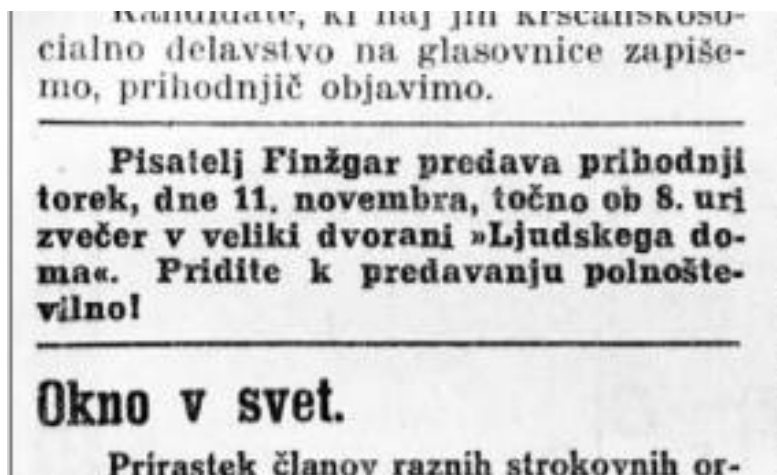
kritizirali glasilo Jugoslovanske socialnodemokratske stranke *Zarja* ter njegovemu uredništvu očitali, da objavlja dolgovezne članke in lažne prispevke o premoženju rimskega papeža, po drugi strani pa so v 10. številki 7. letnika z veseljem hvalili napredek časnika *Slovenec*, ki je bil vodilni časnik političnega katolicizma na Slovenskem. V zadnji številki 7. letnika je uredništvo napovedalo, da bodo posamezne rubrike pridobile lastne urednike, glasilo pa bodo dopolnjevali s strokovnimi spisi izpod peres zdravnikov in pravnikov. Prva številka 8. letnika je tako dobila nekoliko drugačno podobo, in sicer se je besedilo tiskalo v 4 stolpcih (prej v 3), prav tako so se spremenili naslovi in razpored rubrik.

Leposlovno besedilo se je objavilo v vseh številkah glasila. Med drugim so objavili kritiko Finžgarjeve drame *Naša kri*, ki je izšla pri Katoliški bukvarni, kritiko romana poljskega pisatelja H. Sienkiewicza z naslovom *v Pustinjah in puščavi* ter kritiko Finžgarjevega romana *Pod svobodnim soncem*. Romunska povest *Teodora* je za razliko od ostalih leposlovnih prispevkov izšla na drugi in tretji strani glasila in ne v podlistku. V 11 številkah je izšla anonimna zgodovinska povest *Na smrt obsojeni kralj*, med avtorji prevedenih proznih del so se pojavili tudi francoski pisatelj Guy de Maupassant, italijanska pisateljica in Nobelova nagrajenka Grazia Deledda in danski pisatelj Johannes Jørgensen, katerega delo *Naša ljuba Gospa Danska* je izšlo v kar 33 številkah glasila.

2.3.9 LETO 1913

V tem letu (letnik 8 in 9) je izšlo 52 številk glasila. Številka 5 je izšla na 8 straneh, saj je vsebovala Prilogo *Naši moči Narodnoobrambni Vestnik*, ki ga je prispevala Slovenska straža. Križan (2005: 79–82) razlaga, da je Slovenska straža nastala kot posledica ustanavljanja bojnih društev po vsej Evropi, šlo pa je za narodnoobrambno društvo, ki si je med drugim prizadevalo za reševanje najbolj ogroženih slovenskih postojank, na katerih so Nemci želeli premakniti jezikovno mejo. Prav tako so v isti številki pričeli z objavljanjem *Obrtnega reda*, ki ga je spisal Anton Kralj in je izhajal v več kot 60 številkah na predzadnji in zadnji strani glasila (med oglasi), ki pa ga nisem uvrstila med bibliografijo, saj ne gre za leposlovno delo. V tem letu se je začelo vojno stanje na Balkanu zaostrovati, vojna je slabo vplivala na položaj avstrijskega delavstva, iz prispevka uredništva *Naše moči* z naslovom *Neprijetne novice* pa je razvidno, da so se zavedali, da je kakršenkoli napredek

krščansko socialnega delavstva nemogoč, dokler se situacija na Balkanu ne umiri. Zaradi stavke tiskarjev je 3. številka 9. letnika izšla samo na 2 straneh, naslednja številka pa je izšla z zamudo. Pogosto objavljanim rubrikam se je v tem letu pridružila rubrika Glasnik. Leta 1913 je bil ustanovljen Odbor za zgraditev Medvedovega spomenika, v katerem je funkcijo tajnika opravljal Fran Saleški Finžgar. Odbor je v *Naši moči* objavil prispevek, v katerem je bralce pozval k oddaji prostovoljnih prispevkov za postavitev nagrobnika pesniku Antonu Medvedu, ki so ga pokopali na pokopališču v Kamniku. Med posameznimi prispevki se je v obdobju izhajanja glasila pojavilo tudi vabilo na katerega izmed kulturnih dogodkov.

Slika 12: Vabilo na predavanje pisatelja F. S. Finžgarja (l. 1913, št. 49)

V dveh številkah (št. 23 in 4) leposlovni prispevek v letu 1913 ni izšel, je pa bilo objavljenih več prevedenih proznih del angleških avtorjev, ki jih je prevedel Janez Evangelist Krek, v podlistku pa je izšel še poljudnoznanstveni prispevek I. Dolenca O planinstvu.

2.3.10 LETO 1914

V tem letu (letnik 9 in 10) je izšlo 52 številk glasila *Naša moč*. V prvi polovici leta, pred pričetkom 1. svetovne vojne, so v prispevkih poročali o delu JSZ v letu 1913 ter predstavili gospodarski pregled za leto 1913, pisali so o socialnem zavarovanju delavca ter o krizi v avstrijskih tiskarnah

in objavili članek o moči in razvoju časopisja po svetu. Nekoliko se je spremenila razporeditev in naslavljanje rubrik, bolj ali manj stalne rubrike so bile Med brati in sestrami, Glasnik, Okno v svet, JSZ in Slovenski železničar, v drugi polovici leta se je stalnim rubrikam pridružila še rubrika Vojni dogodki. Tematika prispevkov se je od 30. številke dalje, ko so objavili prispevek z naslovom Novi vojaški kazenski red, precej spremenila. Prispevki so bili v glavnini vojno obarvani, pisali so o preskrbi bolnikov in družin rezervistov, brezposelnosti, vojni pošti, podražitvi cen blaga in živil, kužnih boleznih, zavedali so se, da so za preprečevanje epidemije potrebni mednarodni regulativi, o vojni in tekstilni industriji, v podporo vojakom so objavili dve bojni pesmi ter molitev za med bitko.

V sedmih številkah (št. 5, 6, 7, 8, 10, 15, 44) ni izšlo nobeno leposlovno delo, največ je bilo objavljenih prevedenih proznih del, katerih prevajalec je bil Janez Evangelist Krek, sam pa je v tem letu prispeval potopis Za kruhom. Med izvirno prozo je bilo objavljeno samo delo Ivana Baloha Zaradi resnice. Uredništvo je objavilo tudi anonimni bojni pesmi z naslovoma Bojni grom in Konjenik.

2.3.11 LETO 1915

V tem letu (letnik 10 in 11) je izšlo 53 števil Naše moči. Zaradi poročanja o IV. rednem glavnem občnem zboru JSZ je številka 23 izšla na 8 straneh, v njej pa ni bil objavljen noben leposlovni prispevek. V prispevkih je prevladovala vojna tematika, najbolj pogosta rubrika so bili Vojni dogodki. Pomanjkanje živil je pripeljalo do tega, da so bralcem svetovali, naj kavo zakuhajo manj močno, tako bodo namreč porabili manj mleka, pisali so o draginji in razmišljali o vojni in njenih posledicah. V tem letu so v Ljubljani popisovali zaloge žita, o čemer so poročali tudi v glasilu. Vojnemu dogajanju navkljub je v Ljubljani z obratovanjem pričel Kino Central (v zgradbi današnje ljubljanske opere), ki so ga opisali kot veliko, moderno-kino gledališče, v naslednjih številkah pa so bralce pogosto vabili na predstave, oglas za obisk kina pa je zasedel stalno mesto med oglasi na zadnji strani glasila. Dolgan (2016: 266) razlaga, da je tržna logika sredi prve svetovne vojne slovenski gledališki prostor spremenila v prostor filmskega medija, ki pa so ga ljubljanski slovenski izobraženci sprejeli precej zadržano, med drugim so delovanje kina označili za kulturno sramoto.

V sedmih številkah (št. 23, 29, 34, 43,46, 52, 3) ni izšlo nobeno leposlovno delo, najdaljše objavljeno anonimno prozno delo pa je bilo Prokletstvo bogastva, ki je izšlo v 22 številkah.

Slika 13: Oglas za obisk Kina Central (l. 1915, št. 1)

2.3.12 LETO 1916

Leta 1916 (letnik 11 in 12) je izšlo 52 števil glasila. Številka 51 je izšla na 8 straneh zaradi daljšega prispevka o zgodovini delavskega gibanja. Na tem mestu naj omenim, da je v tej številki prišlo do napake pri digitalizaciji časopisa ali pa strani ni bilo mogoče digitalizirati, saj je velik del strani ostal prazen. Uredništvo je posameznim številkam nekajkrat dodalo rubriko Za smeh in kratek čas, v katerem so objavljali kratke šale, verjetno z namenom, da bi bralcem med vojno nekoliko dvignili duha. Poročali so o zasegi in uporabi žita, moke in stročnic, draginji, pisali so o delavskih stavkah v vojnem letu ter o vojnih stroških in vneto premišljevali o koncu vojne. Pozorno so spremljali vojno dogajanje ter v mesecu novembru pisali o zgodovinskih urah – razglašena je bila namreč kraljevina Poljska. Ob smrti cesarja Franca Jožefa I. so izdali prispevek njemu v spomin ter zapisali, da je bil dobrotnik, predvsem pa zaščitnik Ljubljančanov, saj se je med drugim zavzemal za popotresno obnovo Ljubljane. Kratek prispevek so objavili tudi ob desetletnici delovanja dr. Janeza Evangelista Kreka. Slednji je v tem letu objavil daljši prispevek o gospodarstvu, književnosti in izobrazbi na Slovenskem.

V treh številkah (št. 6, 19, 22) ni izšlo nobeno leposlovno delo. V 41 številkah glasila je izšlo delo Skopuh pisatelja Henrija Consciencea, objavili so anonimni prozni deli ter pesem Simona Gregorčiča Pozdrav Njega Veličanstvu cesarju, Janez Evangelist Krek pa je za glasilo sestavil prispevek Slovenci, v katerem je pisal o narodnem gospodarstvu, književnosti in ljudski izobrazbi.

2.3.13 LETO 1917

Leta 1917 (letnik 12 in 13) je izšlo 52 številk glasila. Številki 46 in 48 sta izšli na 8 straneh, saj je leto obarvala izguba Janeza Evangelista Kreka in so liste glasila zapolnile osmrtnice v spomin človeku, ki je »delal neprestano, da dvigne naš narod in osobito delavski stan, kulturno in socialno na temelju krščansko demokratičnih nazorov do možne popolnosti in svobode« (Naša moč 1917: 46). Pogosto objavljeni rubriki sta bili Glasnik in Okno v svet, vedno bolj pa so v ospredje prihajali daljši prispevki, razmišljanja in poročila o vojnih dogodkih. Število krajših prispevkov se je občutno zmanjšalo, kar lahko pripišemo vojnemu stanju v deželi. Vojna je vplivala tudi na tematiko prispevkov. Pisali so o vojni in alkoholizmu, gospodarski bedi ter poskušali napovedati, kdaj bo končno nastopilo obdobje miru. Prvič se je pojavila rubrika Književnost, sicer le v dveh številkah, v njej pa so promovirali izdajo knjige Ob Soči pisatelja Alojzija Resa ter promovirali nakup slovenskega vojaškega koledarja Slovenski vojak, ki ga je sestavil in založil Jan. N. Jeglič.

V tem letu je na prvi strani glasila izšlo kratko anonimno dramsko delo z naslovom Z Olimpa, ki pa je bilo pravzaprav dialog pokojnikov Janeza Evangelista Kreka in Ignacija Žitnika, ki se srečata na Olimpu in spregovorita o svojem ravnokar preteklem življenju.

Slika 14: Osmrtnica za dr. Janeza Evangelista Kreka (l. 1917, št. 46)

2.3.14 LETO 1918

V tem letu (letnik 13 in 14) je izšlo 51 števil glasila. Od tega sta številki 49 in 50 izšli združeni v eno številko na 8 straneh, in sicer zaradi tehničnih ovir v uredništvu. V prispevkih so pozdravili nastanek nove Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, iz daljšega poročila o shodu JSZ pa je bilo razvidno, da je JSZ Narodni vladi SHS takoj po vojni predstavila delavske zahteve. Med drugim so zahtevali ustanovitev državne prisilne zavarovalnice za vse delavstvo, žensko delavstvo pa je zahtevalo splošno in enako, aktivno in pasivno volilno pravico za ženske v novi Kraljevini SHS. V prispevkih so pisali o vojnih invalidih in o tem, kako nuditi podporo njim in njihovim družinam, o miru in brezposelnosti in preskrbi z živili. Na prvi strani glasila je dne 20. decembra izšel članek o pogrebu Ivana Cankarja, v katerem so ga označili za znanilca nove dobe ter izpostavili, da je s knjigo *Podobe iz sanj* »stopil na tak vrh, da so ostrmeli vsi« (Naša moč 1918: 3).

V devetih številkah (št. 18, 31, 38, 41, 44, 46, 47, 51, 1) ni izšlo nobeno leposlovno delo, izmed proznih del pa je izstopala povest Hugon pl. Craenhove, ki je izšla v 33 številkah Naše moči, med avtorji pa je s 4 deli izstopal še Guy de Maupassant.

† Ivan Cankar.

V petek popoldne so pokopali pisatelja Ivana Cankarja, največjega novelista v celi Jugoslaviji, čigar dela segajo preko ozkih mej naše domovine v svetovno literaturo.

Moderna, ki je nastopila pri nas okrog l. 1895 in katere prvi boritelj — poleg Aleksandra, Ketteja, O. Zupančiča — je bil Ivan Cankar, je zavrgla Stritarjev nauk, njegovo svetoholje in sentimentalnost in z njim Gregorčiča, Stritarjevega učenca. Ivan Cankar je v svojih delih socialist in propovednik vsečloveštva, zato sega preko naših mej; tesno je zvezan s postavo Kristusovo, tako da si Cankarja brez slike Kristusove niti misliti ne moremo. Dolga vrsta knjig, ki jih je napisal, je povzročila v naši literaturi in življenju notranjo revolucijo misli in nazorov. Kritika, ki ga je napadala cel čas — posebno od naše strani — ga ni razumela, in danes v luči Cankarjeve smrti, vidimo vso njeno smešnost in majhnost.

Cankar je šel preko te kritike svojo samosvestno pot dalje, dalje kvišku in s knjigo »Podoba iz sanj« stopil na tak vrh, da so ostrmeli vsi.

Njegov zadnji obraz je izražal vse trpljenje, vse boje, ki jih je preстал, v to težko pot, po kateri je hodil — in mir, ki ga je dosegel. Njegov pogreb je izpričal, da je ljudstvo vedelo, kaj mu je bil ta, ki ga je spremljalo na zadnji poti. Ko se je pomikal izprevod po mestu in ulicah, je krožil v zraku nad njim aeroplan s črno zastavo — znanilec nove dobe, ki jo je Cankar v duhu videl, se boril zanjo in nam jo napovedoval.

Iv. Dornik.

Slika 15: Prispevek ob smrti Ivana Cankarja (l. 1918, št. 3)

2.3.15 LETO 1919

Leta 1919 (letnik 14) je izšlo samo 31 števil *Naše moči*. Zadnjo številko je pospremila posebna jubilejna izdaja na 28 straneh z naslovom *Srebrni jubilej slov. kršč. soc. gibanja 1894-1922*, v katerem sem našla 2 prozni deli in 2 pesniški deli. Dr. Andrej Gosar je v posebni številki objavil razmišljanje o gospodarski moči in pravičnosti, dr. Josip Puntar in Jože Gostinčar pa sta ob petindvajsetletnici slovenskega krščanskega delavstva spisala prispevka posvečena dr. Janezu Evangelistu Kreku in njegovemu političnemu delovanju in doprinosu. V posameznih številkah so objavljali prispevke o delavskem pravu in o uvedbi osemurnega delavnika, iz posameznih objav pa je bilo mogoče razbrati, da so Slovenci kot narod iskali svoje mesto v Kraljevini SHS – bralce so nagovarjali, da morajo skupaj nastopiti kot narod poštenjakov, pomembno vlogo pa je igral tudi jugoslovanski tabor Svete vojske, na katerem so se zbirali Slovenci, Hrvatje in Srbi. Še vedno je bil kot velik družbeni problem izpostavljen alkoholizem – v vabilu na tabor so namreč zapisali, naj bodo udeleženci trezni. V dveh številkah glasila se je pojavila rubrika Razpis služb oz. Službe, v kateri so objavljali ponudbe za prosta delovna mesta. Najbolj pogoste rubrike so bile JSZ, Gospodarstvo, Politika, Delavsko pravo, Železničar, Cesar in Razno. Številka 16 je med drugim vsebovala prispevek arhitekta, v katerem opisuje, kako moderno opremiti hiše.

V štirih številkah (št. 5, 8, 9, 28) ni izšlo nobeno leposlovno delo. Izšli sta anonimni dramski deli Obljubljena dežela Socijalija v 4 številkah in Kapitalistična produkcija v 2 številkah, objavili pa so tudi zbirko pesmi Vida Ambrožiča Zamolčani verzi, ki je izšla v dveh številkah in je vsebovala 14 pesmi, ki jih je avtor vsakič podnaslovil z datumom pisanja. Pisali so o življenju cesarja Nerona in o življenju Gabriela Garcie Moreno ter objavili krajši prispevek o pomenu gledališča za delavca.

Slika 16: Naslovnica posebne jubilejne številke (l. 1919, posebna številka)

2.3.16 LETO 1921

Glasilo je ob ponovnem pričetku izhajanja v letu 1921 (letnik 15) močno spremenilo svojo podobo. *Naša moč* je bila podnaslovljena s *Strokovni glasnik*, izhajala pa naj bi 10. in 25. vsakega meseca. Font prispevkov je bil nekoliko večji, besedilo je bilo natisnjeno v dveh stolpcih. Glasilo je dvakrat izšlo na 12 straneh, šestkrat na osmih straneh in sedemkrat na 4 straneh. Kot priloga glasilu je bil objavljen osnutek Viničarskega reda za Slovenijo, ki bi urejal razmerja med viničarji in vinogradniškimi posestniki, objavili pa so tudi Uredbo o službenem razmerju hišnih ali gospodinjstkih poslov v Sloveniji, ki je urejala delovno razmerje delavca, ki je opravljal delo na domu gospodarja. Rubrika Organizacijski vestnik je bila rezervirana za prispevke različnih delavskih zvez, pogoste rubrike so bile še Politične beležke, Tedenske novice, Domače vesti in Razno. Dvakrat se je pojavila rubrika Kulturne vesti, v eni izmed njih so objavili naslove vseh listov, ki so takrat izhajali v slovenskem jeziku, z zvezdico pa so označili vse liste, ki so bili pisani v protikrščanskem duhu, sicer pa so v rubriki navajali novosti na književnem trgu. Na zadnji strani je bil objavljen večji oglas, najpogosteje oglas Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani, ali pa se sploh ni pojavil. Na glasilu je od 2. oktobra dalje pisalo, da bo izhajalo vsako soboto z datumom naslednjega dne, uredništvo pa je razložilo, da je izhajanje glasila med julijem in oktobrom zastalo, saj delavci naj ne bi več čutili potrebe po strokovnem listu, njihov okus za izbiro glasila naj bi bil namreč »spačen po pijanih šlagerjih, ki čimbolj so mastni, tim raje jih berejo« (Naša moč 1921: 9). Od oktobra do 27. novembra je list izhajal na 4 straneh brez podnaslova.

V sedmih številkah (št. 1, 3, 5, 8, 9, 10, 11) ni izšlo nobeno leposlovno delo. Izšla so 4 anonimna prozna dela, ruska parabola Moč združenja Leva N. Tolstoja in anonimna pesem Za prvi maj 1921. V letih 1921 in 1922 prozna leposlovna dela niso več izhajala v podlistku, temveč na zadnji strani pod dvojno črto.

2.3.17 LETO 1922

Leta 1922 (letnik 16) je izšlo 15 številk glasila s podnaslovom *Glasilo krščanskega delovnega ljudstva*. V prvem prispevku v prvi številki so razložili, da bo list izhajal kot štirinajstdnevnik. Stalni rubriki sta bili Iz organizacij ter Dopisi. Slednja je vsebovala novice in prispevke delavcev

iz različnih krajev, daljše prispevke je v glasilu objavljala tudi Prometna zveza. V prispevkih so zagovarjali delavčevo pravico do izobrazbe, pisali o socialnem vprašanju delavca, z veseljem pa so pozdravili pričetek poslovanja Strokovne zveze rudarjev. V tem letu je list dvakrat izšel na 8 straneh, številka 8 je bila posvečena prazniku delavstva, zato so bili prispevki daljši. Uredništvo je bralce stalno spodbujalo k pridobivanju novih naročnikov, poskušali so prevzeti prejemanje prispevkov, ki so bili sicer namenjeni glasilu *Novi čas*, ki pa je zaradi visokega dolga do tiskarne prenehalo izhajati. Nekajkrat se je pojavila še rubrika Kulturne vesti, v katerih so med drugim reklamirali glasilo jugoslovanskih katoliških akademikov *Zora-Luč*. Zadnja številka *Naše moči* je izšla 15. septembra.

V dvanajstih številkah (št. 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) ni izšlo nobeno leposlovno delo. Izšla je pesem Ade Negri Pozdrav, prozni deli Alojzija Remca in F. Viktorja ter pesem Prvi Majnik ob prazniku delavstva.

3 BIBLIOGRAFIJA LEPOSLOVNIH BESEDIL

V poglavju je navedena bibliografija leposlovnih besedil, ki so v glasilu *Naša moč* izhajala med letoma 1905 in 1922. Objavljena dela sem razvrstila po letu izida in ne po letniku glasila zaradi lažjega pregleda in označevanja, saj se je nov letnik pričeval ob koncu posameznega leta. Za vsako navedbo dela je pod številko označen datum izdaje glasila. Leposlovne prispevke sem razvrstila glede na literarne zvrsti (poezija, proza, dramatika) ter pri tem upoštevala, ali je šlo za izvirno, prevedeno ali anonimno delo. Polno ime avtorja ali razrešen psevdonim sem zapisala v oklepaju za avtorjem dela. Pri razvozlavanju imen in psevdonimov sem si pomagala s Kocijanovo bibliografijo *Slovenska kratka pripovedna proza 1892–1918*.

V bibliografijo sem vključila tudi polliterarna dela ali prispevke povezane z leposlovjem ter jih uvrstila pod kategorijo »ostalo«, pri odločanju, ali gre za literarno besedilo ali ne, sem bila pozorna predvsem na to, če ima besedilo večjo estetsko ali spoznavno funkcijo, na vrstno oznako v naslovu ali podnaslovu, kakšna je njegova leposlovna oblika in na uporabo literarnih sredstev. Objave pod kategorijo »ostalo« v kasnejšo statistično analizo niso vključene.

3.1 1905

Poezija (prevedeno)

- Ada Negri: V tovarni, št. 22. 12.
- Ada Negri: Prijatelju, št. 22. 12.
- Ada Negri: Delavec, št. 29. 12.

Proza (izvirno)

- F. S. Finžgar (=Fran Saleški Finžgar): Še zadnjo iskro njemu ..., št. 7. 12.

3.2 1906

Poezija (izvirno)

- Hajdamak: Naša moč ..., št. 31. 8.
- Hajdamak: V žaru brezupja ..., št. 7. 9.
- Hajdamak: Ptička - ljubav ..., št. 21. 9.

Poezija (prevedeno)

- Ada Negri: Brez dela, št. 5. 1.
- Ada Negri: Selitev, št. 12. 1.
- Ada Negri: Požar v jami, št. 19. 1., 26. 1., 1. 2.
- Ada Negri: Poslednji bodo prvi ..., št. 9. 2.
- Ada Negri: Stavka, št. 16. 2.
- Ada Negri: Konec stavke, št. 23. 2.
- Ada Negri: Moja pot, št. 23. 3.
- Ada Negri: Vrnitev, št. 30. 3.
- Ada Negri: Velikani, št. 20. 4.
- Ada Negri: Moja ljubezen, št. 27. 4.
- Ada Negri: Motika, št. 4. 5.
- Ada Negri: Kuratov pogreb, št. 11. 5.
- Ada Negri: V bolnišnici, št. 18. 5.
- Ada Negri: Materi, št. 25. 5.
- Ada Negri: Mrtvi poljub, št. 25. 5.
- Ada Negri: Sebi, št. 25. 5.
- Ada Negri: Starec, št. 25. 5.
- Ada Negri: Mati, št. 25. 5.
- Ada Negri: Poljubi, št. 25. 5.
- Ada Negri: Neznanki, št. 22. 6.
- Ada Negri: Želja po detetu, št. 22. 6.

- Ada Negri: Svetišče, št. 22. 6.
- Ada Negri: Reka, št. 22. 6.

Poezija (anonimno)

- Ob 1. slovenskem protialkoholnem kongresu, št. 13. 7.

Proza (izvirno)

- I. Cankar (=Izidor Cankar): Proletarske povesti. 1. Po resnici in pravici, št. 2. 3., 9. 3.
- Leop. Lénard (=Leopold Lénard): "Svjaščeni", št. 6. 4., 13. 4.
- I. P. (=Ivan Podlesnik) : V dolgih večerih, št. 1. 6.
- I. Cankar (=Izidor Cankar): Proletarske povesti. 2. Umetnost, št. 8. 6.
- I. Cankar (=Izidor Cankar): Proletarske povesti. III. Žalost in veselje, št. 29. 6.
- I. P. (=Ivan Podlesnik): Listek. Prvi sneg, št. 6. 7.
- Lea Fatur: Če bo nekaj, ne bo nič, št. 13. 7.
- I. P. (=Ivan Podlesnik): Pred vaško krčmo, št. 13. 7.
- Dane Spahič: Proletarska izpoved, št. 27. 7.
- Ivo Česnik: Čevljar Jež, št. 27. 7.
- I. Cankar (=Izidor Cankar): Proletarske povesti. Ubogi sv. Miklavž, št. 3. 8.
- I. N. G.: Delo za narod, št. 3. 8.
- I. Cankar (=Izidor Cankar): Proletarske povesti. 5. Dekle in kanarček, št. 10. 8.
- Ivo Česnik: Brez očesa, št. 17. 8.
- Ivo Česnik: Kovač Jošt, št. 24. 8.
- L. Lenard (=Leopold Lénard): Z Domžal na Dunaj (Resnična dogodba), št. 24. 8.
- I. P. (=Ivan Podlesnik): Mladi dnovi, št. 31. 8.
- Ivo Česnik: V bolnišnici, št. 7. 9.
- I. P. (=Ivan Podlesnik): Pisma, št. 14. 9., 5. 10.
- Ivo Česnik: Posušene cvetke, št. 21. 9.
- Ivo Česnik: Peter Strgar, št. 28. 9.
- R. (=Rado Murnik): Delavci, št. 12. 10.

- Zvonimir (=Anton Erjavec): Povest o očetu, št. 19. 10., 26. 10.
- Ivo Česnik: Komedija, št. 2. 11.
- Franc Bregar (=Izidor Cankar): Veliki petek, št. 9. 11.
- Janez Korenčan: Svatba, št. 16. 11.
- Anton Jelen: Otroci, št. 23. 11.
- Janez Korenčan: Iz globin ..., št. 14. 12.
- Lea Fatur: Žalostna povest, št. 21. 12.
- Ivo Česnik: Krojač Sušec, št. 28. 12.

Proza (prevedeno)

- John Ruskin: Pismo mladi ženi (prevela M. Š.), št. 15. 6.

Proza (anonimno)

- Kako bogate revni slovenski kmetje in se množi nemški kapital v deželi, št. 20. 7.

Ostalo

- J. P. (=Josip Premk): Delavec in telovadba, št. 16. 3. – prispevek o pomembnosti telovadbe za delavca
- Hajdamak: Simon Gregorčič (V zadnje slovo), št. 30. 11. – prispevek ob smrti Simona Gregorčiča
- Naša moč (Odlomki iz Fr. Ks. Finžgarjevega romana: "Iz modernega sveta".), št. 7. 12. – prispevek sestavljen iz odlomkov iz romana »Iz modernega sveta«

3.3 1907

Poezija (izvirno)

- Hajdamak: Tragedija, št. 15. 3.

Poezija (anonimno)

- Cerkniški shod, št. 29. 3.
- Ob blagoslovljenju zastave "Kat. del. družbe" v Idriji, št. 12. 7.

Poezija (prevedeno)

- Iv. S. Turgenjev (=Ivan Sergejevič Turgenjev): Juha. Iz zbirke »Pesni v prozi« od Iv. S. Turgenjeva (Prevel O. O.), št. 16. 8.
- Iv. S. Turgenjev (=Ivan Sergejevič Turgenjev): Dva brata. Iz zbirke »Pesni v prozi« od Iv. S. Turgenjeva (Prevel O. O.), št. 16. 8.
- Iv. S. Turgenjev (=Ivan Sergejevič Turgenjev): V spomin Ju. P. V-ski. Iz zbirke »Pesni v prozi« od Iv. S. Turgenjeva (Prevel O. O.), št. 16. 8.

Proza (izvirno)

- J. K. (=Janez Korenčan): Voda, št. 11. 1., 18. 1.
- Ivo Česnik: Ako bi ju družil križ (Črtica), št. 25. 1., 31. 1., 15. 2., 22. 2., 1. 3., 8. 3., 15. 3.
- Ivo Česnik: Procesija, št. 22. 3., 29. 3.
- Lea Fatur: Prevare življenja, št. 5. 4., 12. 4.
- Bajda: Spomini na Janeza Plešo, št. 19. 4., 26. 4., 3. 5.
- Ivo Česnik: Historija o crknjenem konju, št. 14. 6., 28. 6.
- Ivo Česnik: Zakleti grad (Pravljica iz življenja desetega brata), št. 21. 6., 11. 10.
- M. D.: Judovske pijavke, št. 5. 7.
- L. Lénard (=Leopold Lénard): Revica, št. 12. 7.
- Ivo Česnik: Ljubezen, št. 19. 7.
- Ivo Česnik: Dogodba iz noči, št. 26. 7., 2. 8.
- Bajda: Kdo je umazan?, št. 9. 8.
- Ivo Česnik: Cunjar, št. 23. 8., 6. 9.
- Ivo Česnik: V kavarni, št. 13. 9.
- Vukovoj: Komedija, št. 20. 9.

- Dr. K. (=Valentin Korun): Škrobov Jožek, št. 27. 9.
- Hiljan Rastko: Bradavica, št. 18. 10.
- Ivo Česnik: Medenov Marko, št. 25. 10.
- Ivo Česnik: Trubadur, št. 15. 11., 22. 11.
- Fr. S. Bevk (=France Bevk): Oderuh, št. 29. 11.
- Frančišek Čulik: Skrivnost čuvajnice (Iz železničarskega življenja), št. 6. 12.
- Janko (=Ivo Česnik): Dezerter, št. 13. 12., 20. 12.

Proza (anonimno)

- Slučaj, št. 4. 1.
- "Je pa davi slanica pala" (Slika iz vasi), št. 10. 5.
- Ah, ata, moj ata! (Slika iz predmestja), št. 31. 10., 8. 11.

Proza (prevedeno)

- Charles Dickens: Povest od škratov, ki so ukradli grobarja, št. 17. 5., 24. 5., 31. 5., 7. 6.
- F. M. Dostojevski (=Fjodor Mihajlovič Dostojevski): Sveta noč (Preložil Ivo Česnik), št. 27. 12.

Ostalo

- Vabilo Družbe sv. Mohorja, št. 8. 2. – vabilo k pristopu k Družbi sv. Mohorja z naslovi knjig izdanih v letu 1907
- Sopotničar: Spomini na Triglav, št. 30. 8. - potopis

3.4 1908

Poezija (izvirno)

- Simon Gregorčič: Delavcem, št. 19. 6.

- Dr. Janez Ev. Krek (=Janez Evangelist Krek): Naša pesem, št. 2. 10.
- A. Medved (=Anton Medved): Mučenec, št. 27. 11.
- Helena: Ančkina povest, št. 18. 12.
- Anton Medved: Sveta noč, št. 23. 12.

Proza (izvirno)

- Franc Bregar (=Izidor Cankar): Starost, št. 3. 1.
- Franc Bregar (=Izidor Cankar): Mlado prijateljstvo, št. 24. 1., 31. 1., 7. 2.
- L. L. (=Leopold Lénard): Defilirka (Prizor z vojaškega vežbališča), št. 14. 2., 21. 2.
- Ivo Česnik: Potepuh, št. 26. 6., 3. 7.
- I. C. (=Ivan Cankar): Poletna idila, št. 10. 7.
- Tonej Jelenič (=Anton Erjavec): Umirajoča družina, št. 17. 7.
- Tonej Jelenič (=Anton Erjavec): Palma, št. 31. 7., 7. 8.
- I. S.: Kaj pa je tebe treba bilo?, št. 9. 10.
- Vukovoj: Dve smrti (Žalostna povestica brez konca), št. 16. 10., 23. 10.
- X: Zaklad (Po zapiskih cestarja Toneta ...), št. 4. 12., 11. 12.

Proza (anonimno)

- Policajka (Iz nemškega), št. 27. 3., 3. 4., 10. 4., 17. 4., 24. 4., 1. 5., 8. 5., 15. 5., 22. 5., 29. 5., 5. 6., 12. 6.
- Tako se vračajo, št. 11. 9., 18. 9., 25. 9., 2. 10.
- Svilena obleka (Črtica iz moderne življenja), št. 23. 12., 31. 12.

Proza (prevedeno)

- F. M. Dostojevski (=Fjodor Mihajlovič Dostojevski): Bog vidi resnico, a je takoj ne pokaže (Preložil Ivo Česnik), št. 10. 1., 17. 1.
- F. M. Dostojevski (=Fjodor Mihajlovič Dostojevski): Božično drevesce in svatba (Preložil Ivo Česnik), št. 28. 2., 5. 3., 20. 3.

- Lev. N. Tolstoj (=Lev Nikolajevič Tolstoj): Spokornik (Poslovenil Ivo Česnik), št. 21. 8., 28. 8., 4. 9.
- A. P. Čehov (=Anton Pavlovič Čehov): Dogodek (Poslovenil Ivo Česnik), št. 30. 10., 6. 11.

3.5 1909

Proza (izvirno)

- I. F.: Iz življenja bednih, št. 8. 1.
- Ivo Česnik: Gospodična Ančika, št. 28. 5.
- Ivo Česnik: Gospodinja Reza, št. 4. 6.
- J. Česnik (=Ivo Česnik): Večen študent, št. 11. 6.
- I. Česnik (=Ivo Česnik): Študent Lakota, št. 18. 6.
- I. Česnik (=Ivo Česnik): Krojač Jaka, št. 25. 6.
- I. Česnik (=Ivo Česnik): Gospod Poljanec, št. 2. 7.
- I. Česnik (=Ivo Česnik): Čevljar Kljukec, št. 9. 7.
- Ajdovec: Prvič zaprt (Iz malojarške zgodovine ...), št. 16. 7.
- S.: Spomini mladosti, št. 23. 7.
- Anton Erjavec: Gosposki otroci, št. 13. 8.
- Rado Bevk (=France Bevk): Nihče luči ne prižge ..., št. 8. 10.
- Rado Bevk (=France Bevk): Gospodar, št. 22. 10.
- Rado Osvin: Sostanovalci, št. 29. 10.
- Jerom Novinec: Prizor iz življenja bednih, št. 26. 11.

Proza (anonimno)

- Spoštuj starše! (Izvirna povest), št. 15. 1., 22. 1., 29. 1., 19. 2., 5. 3., 12. 3., 18. 3., 2. 4., 14. 5., 21. 5., 28. 5.
- In bil je pri fari pogreb ..., št. 30. 7., 6. 8., 13. 8.
- Nihilistka, št. 20. 8., 3. 9.

- O. Ivan, št. 10. 9.
- Slepa brata (Črtica), št. 17. 9.
- O smrtni uri "Trobente" (Črtica), št. 17. 9.
- Socijalno vprašanje – poosobljeno (Črtica), št. 17. 9.
- Ne prezirajte ubožcev! (Črtica), št. 17. 9.
- Marijin otrok, št. 24. 9., 1. 10.
- Iz mojega žolčnika, št. 5. 11., 12. 11.
- Carska zločinstva, št. 3. 12., 10. 12, 17. 12. (Se nadaljuje v naslednjem letu) – zgodovinska povest iz rimljanske dobe
- Slava Bogu na višavah!, št. 22. 12. (Se nadaljuje v naslednjem letu)

Ostalo

- Ljudski oder, št. 30. 4. – prispevek o slovenskem gledališču, kritika igre »Revček Andrejček«

3.6 1910

Poezija (izvirno)

- T...j: V strojarski delavnici, št. 29. 4.
- J. Kosec: Delavki v spominjsko knjigo, št. 28. 10. – posneto iz spominske knjige

Poezija (anonimno)

- Delavki v spominsko knjigo, št. 7. 1. – ponatis iz spominske knjige
- Pesem o črnem kosu, št. 18. 2. - koroška narodna

Proza (anonimno)

- Slava Bogu na višavah!, št. 7. 1.

- Carska zločinstva, št. 21. 1., 4. 2., 11. 2., 18. 2., 1. 4., 29. 4., 6. 5., 20. 5., 3. 6., 17. 6., 24. 6., 1. 7., 8. 7., 15. 7., 22. 7., 29. 7., 5. 8., 12. 8., 19. 8., 26. 8., 2. 9., 9. 9., 16. 9., 23. 9., 30. 9., 7. 10., 14. 10., 21. 10., 28. 10., 4. 11., 11. 11., 18. 11., 25. 11., 2. 12., 9. 12., 16. 12., 23. 12., 30. 12. (Se nadaljuje v naslednjem letu) – zgodovinska povest iz rimljanske dobe

Ostalo

- Dr. Krek (=Janez Evangelist Krek): »Turški križ.« »Tri sestre«, št. 17. 3. – kritika iger »Turški križ« in »Tri sestre«
- Mohorjev dar, št. 14. 10. – leposlovje izdano pri Družbi sv. Mohorja v letu 1910
- Novosti na slovenskem književnem trgu, št. 9. 12. – kritika povesti »Dekle z biseri« pisatelja H. Riderja Haggarda in knjige »Osmero blagrov ali nauk o srečnem življenju« pisatelja Antona Kržiča
- Vedno više!, št. 23. 12. – o napredku leposlovja

3.7 1911

Proza (izvirno)

- Janko Jankovič (=Ivo Česnik): Prepozno (Črtica), št. 28. 7., 4. 8.
- Janko Jankovič (=Ivo Česnik): V decembrski noči (Slika iz pijančevega življenja), št. 11. 8., 18. 8.
- J. A. Nabržan: Legenda o treh baronih, št. 25. 8., 1. 9.
- A. Nabrežan: Rana, 8. 9., 15. 9., 22. 9.

Proza (anonimno)

- Carska zločinstva, št. 5. 1., 20. 1., 27. 1., 3. 2., 24. 2., 10. 3., 24. 3., 28. 4., 5. 5., 12. 5., 19. 5., 26. 5., 9. 6., 16. 6., 23. 6., 30. 6., 7. 7., 14. 7., 21. 7. – zgodovinska povest iz rimljanske dobe
- Slaba srca, št. 6. 10., 13. 10., 20. 10., 27. 10., 3. 11.

- Strah v Anderleyu (Poročilo detektiva Franka), št. 10. 11., 17. 11., 24. 11., 1. 12., 8. 12., 15. 12., 22. 12., 29. 12.

Ostalo

- Ljubljanske slike (Podoba ljubljanskega sveta pod drobnogledom), št. 3. 3. – kritika spisov humorista Jakoba Alešovca
- A. R.: Domen, št. 31. 3. – ocena gledališke igre »Domen«
- Velikonočno darilo, št. 14. 4. – kritika Dickensonove »Povesti o dveh mestih«
- Krivoprisežnik, št. 26. 5. – kritika drame »Krivoprisežnik« pisatelja Anzengruberja
- Janez Nevolja (Juan Miseria), št. 26. 5. – kritika povesti pisatelja Kolome
- Ljudski oder, št. 29. 9. – ocena gledališke igre »Divji lovec«

3.8 1912

Poezija (prevedeno)

- Sovrašтво (Soc.-dem. Liederbuch, 82.), št. 7. 11.
- Bogastvo in beda (Soc.-dem. Liederbuch, 82.), št. 7. 11.

Proza (izvirno)

- Kajtimar: Hiša miru in sprave, št. 23. 2.
- Abadon: "Rodoljub", št. 1. 3., 8. 3.
- I. Dolenc: Kobrovemu Vrbanu v spomin, št. 5. 9., 12. 9.
- El Rab (=Jože Barlè): Martin, št. 7. 11.
- El Rab (=Jože Barlè): Iz vaške politike (Za kratek čas), št. 14. 11., 21. 11.

Proza (anonimno)

- Teodora (Romunska povest), št. 5. 1.

- Strah v La Villette (Poročilo detektiva Franka), št. 12. 1., 19. 1., 26. 1., 2. 2., 9. 2., 15. 3., 22. 3., 29. 3., 5. 4., 12. 4.
- Tereza, št. 16. 2.
- Na smrt obsojeni kralj (Zgodovinska povest), št. 19. 4., 26. 4., 3. 5., 10. 5., 17. 5., 24. 5., 31. 5., 7. 6., 14. 6., 21. 6., 28. 6.
- V zanjki, št. 4. 7.
- Kratka sreča, št. 11. 7.
- Nečuven škandal!, št. 18. 7., 25. 7.
- Zeleni diamant, št. 1. 8.
- Izgubljena sablja, št. 19. 9., 26. 9.

Proza (prevedeno)

- Grof Leo Tolstoj (=Lev Nikolajevič Tolstoj): Ali človek potrebuje veliko zemlje? (Prevedel A. M.), št. 8. 8., 16. 8., 23. 8., 29. 8., 5. 9.
- Guy de Maupassant: Na morju, št. 26. 9.
- Guy de Maupassant: Naš Tone, št. 3. 10., 10. 10.
- Grazia Deledda: Don Evèno, št. 17. 10., 24. 10., 31. 10.
- J. Jørgensen (=Johannes Jørgensen): Naša ljuba Gospa Danska, 6. 12., 18. 12., 20. 12., 27. 12. (Se nadaljuje v naslednjem letu)

Ostalo

- Tempelj Modrosti Božje, št. 28. 11. – prispevek o gradnji templja Modrosti Božje v Carigradu
- Naša kri, št. 23. 8. – kritika Finžgarjeve drame Naša kri
- V pustinjah in puščavi, št. 10. 10. – kritika romana V pustinjah in puščavi poljskega pisatelja H. Sienkiewicza
- Vojna na Balkanu in Finžgarjeva povest davnih dedov, št. 7. 11. – kritika Finžgarjevega romana Pod svobodnim soncem

3.9 1913

Proza (prevedeno)

- J. Jørgensen (=Johannes Jørgensen): Naša ljuba Gospa Danska, št. 3. 1., 10. 1., 17. 1., 24. 1., 31. 1., 7. 2., 14. 2., 21. 2., 28. 2., 7. 3., 14. 3., 21. 3., 28. 3., 4. 4., 11. 4., 18. 4., 25. 4., 2. 5., 16. 5., 23. 5., 30. 5., 6. 6., 13. 6., 20. 6., 27. 6., 4. 7., 11. 7., 18. 7., 25. 7.
- C. D. Robinson: Zaklete zakladne votline (Poslovenil dr. J. K.), št. 1. 8., 8. 8.
- D. Bayley: Možganski valovi, družba z omejeno zavezo (Slovenski dr. J. K.), št. 15. 8., 22. 8., 29. 8., 5. 9., 12. 9.
- Margareta Strickland: Molčeča priča (Slovenski dr. I. K.), št. 19. 9., 26. 9., 3. 10.
- Brandon Flaming: Rešitev na morju (Slovenski dr. I. K.), št. 10. 10., 17. 10.
- Rih. Marš: Zgodba z Montagujevimi demanti (Slovenski dr. J. K.), št. 24. 10., 30. 10., 7. 11., 14. 11., 21. 11., 28. 11.

Ostalo

- I. Dolenc: O planinstvu, št. 5. 12., 12. 12., 19. 12. (Se nadaljuje v naslednjem letu) – poljudnoznanstveni prispevek

3.10 1914

Poezija (anonimno)

- Bojni grom, št. 31. 7.
- Konjenik, št. 14. 8.

Proza (izvirno)

- Iv. Baloh (=Ivan Baloh): Zaradi resnice, št. 21. 8., 4. 9., 11. 9.

Proza (anonimno)

- Prokletstvo bogastva, št. 11. 12., 18. 12., 25. 12. (Se nadaljuje v naslednjem letu)

Proza (prevedeno)

- And. Niemojewski (=Andrzej Niemojewski): Nora starka, št. 30. 1.
- Irma Blood: Mati prepodi tigra (Slovenski dr. J. K.), št. 27. 2.
- Ch. Rudy: Maščevanje nad Salimo (Slovenski dr. J. K.), št. 6. 3., 20. 3., 27. 3.
- Filipino: Skrivnost višnjavih listin (Slovenski dr. J. K.), 3. 4., 10. 4., 17. 4., 24. 4., 1. 5., 8. 5.
- A. Graf: Jetnik sredi morja (Slovenski dr. J. K.), št. 15. 5.
- T. Baddoar: Moja izguba s Kanibali (Slovenski dr. J. K.), št. 22. 5., 29. 5.
- G. D. Haigh: V žitni jami (Slovenski dr. J. K.), št. 5. 6., 12. 6.
- C. Richardson: Kako so ujeli roparja Vasqueza (Slovensko dr. J. K.), št. 19. 6., 26. 6., 3. 7., 10. 7., 17. 7., 24. 7., 31. 7., 7. 8., 14. 8.
- Sara Bernhardt: Obleganje Pariza l. 1870, št. 16. 10.
- Ban Bolt: Roman starega dekleta, št. 23. 10., 30. 10., 6. 11., 13. 11., 20. 11.
- E. Olander: Fanshawova upnica (Slov. dr. I. K.), št. 27. 11., 4. 12.

Ostalo

- I. Dolenc: O planinstvu, št. 20. 2. – poljudnoznanstveni prispevek
- Dr. J. K. (=Janez Evangelist Krek): Za kruhom. Badgastein, mes. Marca, št. 3. 4. - potopis

3.11 1915

Proza (izvirno)

- Marica Koželj-Bulc: Po Martinovem, št. 29. 1. – iz zbornega glasila *Slovenski učitelj*

- X+Y: Prepozno, št. 25. 6., 2. 7., 9. 7., 16. 7., 30. 7., 6. 8., 13. 8.
- X&Y: Milica Barinska, št. 20. 8., 27. 8.
- J. Poljak: Kako so rajnki oče Mežnar vino vozili. Dogodba, št. 8. 10.
- D. Maksiljevac: Jetnik (Izvirno), št. 22. 10.

Proza (anonimno)

- Prokletstvo bogastva, št. 1. 1., 8. 1., 15. 1., 22. 1., 29. 1., 5. 2., 12. 2., 19. 2., 26. 2., 5. 3., 12. 3., 19. 3., 26. 3., 2. 4., 9. 4., 16. 4., 23. 4., 30. 4., 14. 5.
- Agata, št. 21. 5., 28. 5., 4. 6., 11. 6.
- "Doma imam dekleta, ki ga ljubim ...", št. 3. 9.
- Mati (Prevel F.), št. 10. 9.
- Dogodek, št. 29. 10., 5. 11.
- Na gališki fronti, št. 12. 11.
- Zaslepljenec, št. 19. 11., 3. 12., 10. 12.

Proza (prevedeno)

- —a—: Irena pl. Spilimbergo (Ticijanova učenka), št. 17. 9., 1. 10.
- Anton Čehov (=Anton Pavlovič Čehov): V hotelu (Iz ruščine prestavil Ferjan), št. 24. 12., 31. 12.

3.12 1916

Poezija (izvirno)

- Simon Gregorčič: Pozdrav Njega Veličanstvu cesarju!, št. 1. 12.

Proza (anonimno)

- Janez Cezar, št. 14. 1., 21. 1., 28. 1., 4. 2.

- Na napačni sledi, št. 11. 2., 18. 2.

Proza (prevedeno)

- Viljem Hauff: Karavana, št. 25. 2., 3. 3., 10. 3., 17. 3., 24. 3., 31. 3, 14. 4., 21. 4., 5. 5., 12. 5., 19. 5.
- H. Conscience (=Henri Conscience): Skopuh, št. 26. 5., 2. 6., 9. 6., 16. 6., 23. 6., 30. 6., 7. 7., 14. 7., 21. 7., 28. 7., 4. 8., 11. 8., 18. 8., 25. 8., 1. 9., 8. 9., 15. 9., 22. 9., 29. 9., 6. 10., 13. 10., 20. 10., 27. 10., 3. 11., 10. 11., 17. 11., 24. 11., 1. 12., 8. 12., 15. 12, 22. 12, 29. 12. (Se nadaljuje v naslednjem letu)

Ostalo

- Janez Krek (=Janez Evangelist Krek): Slovenci, št. 14. 4., 21. 4., 28. 4., 5. 5., 12. 5. – prispevek o Slovencih (o narodnem gospodarstvu, književnosti, ljudski izobrazbi)

3.13 1917

Dramatika (anonimno)

- Z Olimpa (Prikazen), št. 23. 11.

Proza (anonimno)

- Zavidali so mu ..., št. 16. 3., 23. 3.
- Zagonetka, št. 30. 3., 6. 4., 13. 4., 20. 4.
- Zastrana, št. 27. 4., 4. 5.

Proza (prevedeno)

- H. Conscience (=Henri Conscience): Skopuh, št. 5. 1., 12. 1., 19. 1., 26. 1., 2. 2., 9. 2., 16. 2., 23. 2., 2. 3.
- Maksim Gorki: Ure, št. 9. 3.
- H. Conscience (=Henri Conscience): Revni plemenitaš, št. 11. 5., 18. 5., 25. 5., 1. 6., 8. 6., 15. 6., 22. 6., 29. 6., 6. 7., 13. 7., 20. 7., 27. 7., 3. 8., 10. 8., 17. 8., 24. 8., 31. 8., 7. 9., 14. 9., 21. 9., 28. 9., 5. 10., 12. 10., 19. 10., 26. 10., 2. 11., 9. 11., 16. 11., 23. 11., 30. 11., 7. 12., 14. 12., 21. 12., 28. 12. (Se nadaljuje v naslednjem letu)

3.14 1918

Proza (prevedeno)

- H. Conscience (=Henri Conscience): Revni plemenitaš, št. 4. 1., 11. 1.
- Henrik Conscience (=Henri Conscience): Hugon pl. Craenhove (Povest grofa Hugona pl. Craenhove in njegovega prijatelja Abulfaragusa), št. 18. 1., 25. 1., 1. 2., 8. 2., 15. 2., 22. 2., 1. 3., 8. 3., 15. 3., 22. 3., 5. 4., 12. 4., 19. 4., 26. 4., 3. 5., 10. 5., 17. 5., 24. 5., 31. 5., 7. 6., 14. 6., 21. 6., 5. 7., 12. 7., 19. 7., 26. 7., 2. 8., 9. 8., 23. 8., 30. 8., 13. 9., 20. 9., 4. 10.
- Averčenko (=Arkadij Timofejevič Averčenko): Zapletena in temna povest, št. 1. 2.
- Guy de Maupassant: Boleč obraz, št. 8. 11., 22. 11.
- Guy de Maupassant: Strah, št. 29. 11., 13. 12.
- Guy de Maupassant: Sodček, št. 20. 12.
- Guy de Maupassant: Vprašanje latinščine, št. 27. 12. (Se nadaljuje v naslednjem letu)

Ostalo

- J.: Ali smo že blizu konca?, št. 10. 5., 17. 5., 24. 5., 21. 6., 5. 7., 2. 8. – esej, razmišljanje o vojni
- Ant. Komlanec: Svinčeni plavž, št. 25. 10. – o življenju plavžarjev

3.15 1919

Dramatika (anonimno)

- Obljubljena dežela Socijalija, št. 26. 3., 2. 4., 9. 4., 16. 4.
- Kapitalistična produkcija, št. 23. 4., 30. 4.

Poezija (izvirno)

- Vid Ambrožič: Zamolčani verzi. 1. V celici (Maja 1918), 2. Preki sôd (Judenburški dogodki maja 1918), 3. Zima v maju (Spomin na 18. maj 1918), 4. Jetnik (Maj 1918), 5. Pasji dnevi (1. avgusta 1918), 6. Iver (10. avgusta 1918), 7. Na pragu petega vojnega leta (26. julija 1918), 8. Bruck ob Muri (10. junija 1918), št. 22. 5.
- A. Žaren: Na Šmarno goro!, št. 29. 5.
- Vide (=Vid Ambrožič): Zamolčani verzi, 9. Pismo (Avgusta 1918), 10. Tožba gluhim ušesom (Junija 1918), 11. Tužni maj (Maj, 1918), 12. Gorje ti tiran! (Maj 1918), 13. Sanje (V bolnišnici, avgusta 1918), 14. In človek naj ne bo vesel? (V Judenburgu aprila 1917), št. 5. 6.
- Vide (=Vid Ambrožič): Cvetna nedelja v Goriški 1919, št. 15. 8.
- Vide (=Vid Ambrožič): Velika noč – vstajenja, št. 15. 8.
- Vide (=Vid Ambrožič): Država SHS (1. XI. 1918), št. 15. 8.
- France Bevk: Pesem proletarcev. *Srebrni jubilej slov. kršč. soc. gibanja (1894-1919)*, št. 25. 6. (posebna)
- France Bevk: Uslužbenka. *Srebrni jubilej slov. kršč. soc. gibanja (1894-1919)*, št. 25. 6. (posebna)

Proza (izvirno)

- Jos. Debeljak: Nekaj misli o bogastvu in uboštvu, št. 5. 2., 12. 2., 19. 2.
- A. Komlanc: Zgodba o deklici, zločincih in rešitelju, št. 23. 4.
- A. Komlanec: Mož med greznicama, št. 7. 5.

- KARL: Kdo je te lepe rože sejal?, št. 29. 5.
- Narte Velikonja: Bog trpi, št. 19. 6.
- France Bevk: Sila. *Srebrni jubilej slov. kršč. soc. gibanja (1894-1919)*, št. 25. 6. (posebna)
- Dr. I. Pregelj: Legenda. *Srebrni jubilej slov. kršč. soc. gibanja (1894-1919)*, št. 25. 6. (posebna)

Proza (anonimno)

- Dvigni se, duša, št. 30. 4.

Proza (prevedeno)

- Guy de Maupassant: Vprašanje latinščine, št. 10. 1., 17. 1.
- Johannes Jørgensen: Sodnji dan, št. 26. 6., 3. 7., 15. 7., 1. 8., 15. 8.

Ostalo

- Zvonimir Rudar: Gledališče in delavec, št. 9. 4. – o pomenu gledališča za delavca
- –r: Don Gabriel Garcia Moreno, predsednik republike Equador, št. 5. 3., 12. 3., 19. 3., 26. 3., 2. 4., 9. 4., 16. 4.
- Nero in njegov konec, št. 15. 5. – o življenju cesarja Nerona

3.16 1921

Poezija (anonimno)

- Za prvi maj 1921, št. 25. 4.

Proza (anonimno)

- Otroci solnca, št. 25. 3.
- Znamenje (Črtica), št. 5. 6.
- Ples, št. 6. 11., 13. 11.
- Sestra Ludovika, št. 27. 11.

Proza (prevedeno)

- Lev Tolstoj (=Lev Nikolajevič Tolstoj): Moč združenja (Ruska parabola), št. 25. 6.

3.17 1922

Poezija (izvirno)

- Fr. S. (=Fran Saleški Watzl) : Prvi Majnik, št. 1. 5.

Proza (izvirno)

- A. Remec (=Alozij Remec): Testament (Malenkost), št. 28. 1.
- F. Viktor: Stavkokaz (Črtica), št. 18. 3.

Poezija (prevedeno)

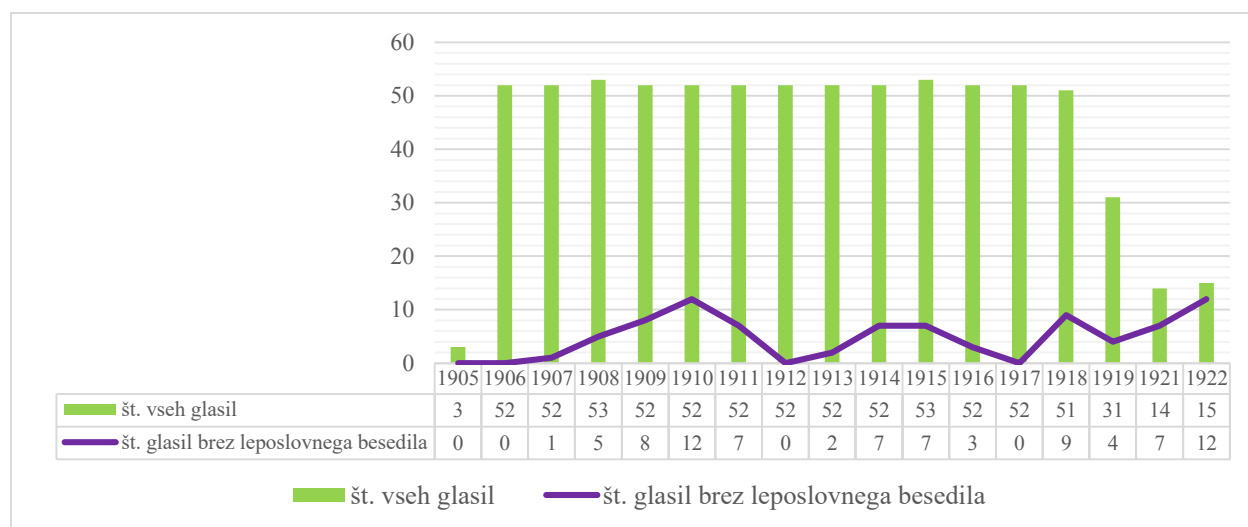
- Ada Negri: Pozdrav, št. 1. 5.

4 ANALIZA LEPOSLOVNIH PRISPEVKOV MED LETOMA 1905 IN 1922

Po pregledu vseh digitaliziranih številk glasila Naša moč sem se lotila analize leposlovnih prispevkov objavljenih med letoma 1905 in 1922 z izjemo leta 1920, ko glasilo ni izhajalo. Za lažjo in hitrejšo analizo sem si pomagala s programom Excel, v katerem sem ustvarila preglednico vseh leposlovnih besedil. V analizo leposlovnih prispevkov nisem vključila del, ki sem jih v bibliografiji uvrstila pod oznako »ostalo«.

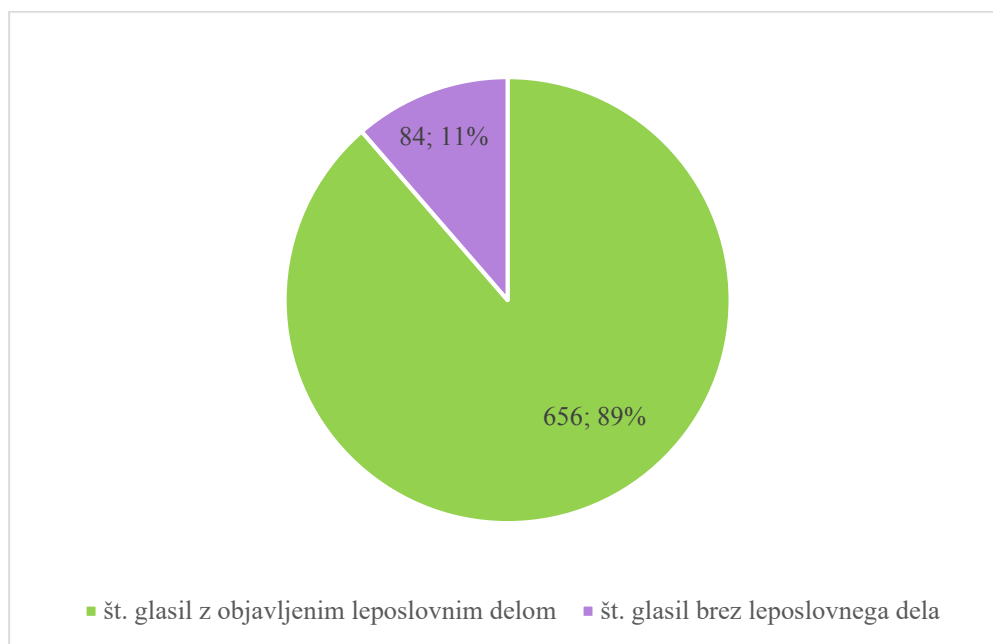
4.1 ANALIZA KOLIČINE LEPOSLOVNIH BESEDIL

Med letoma 1905 in 1922 je izšlo 740 številk Naše moči. Glasilo je leta 1905 začelo izhajati na koncu leta, zato so v tem letu izšle samo 3 številke. Iz grafa 2 lahko razberemo, da je glasilo med letoma 1906 in 1918 izšlo vsak teden, število glasil pa je v zadnjih treh letih upadlo. Leta 1919 se je število glasil spustilo na 31, leta 1921 in 1922 pa na 14 oz. 15, na kar je vplivalo predvsem premajhno število naročnikov. Obdobje med prvo svetovno vojno na število izdanih glasil ni vplivalo.

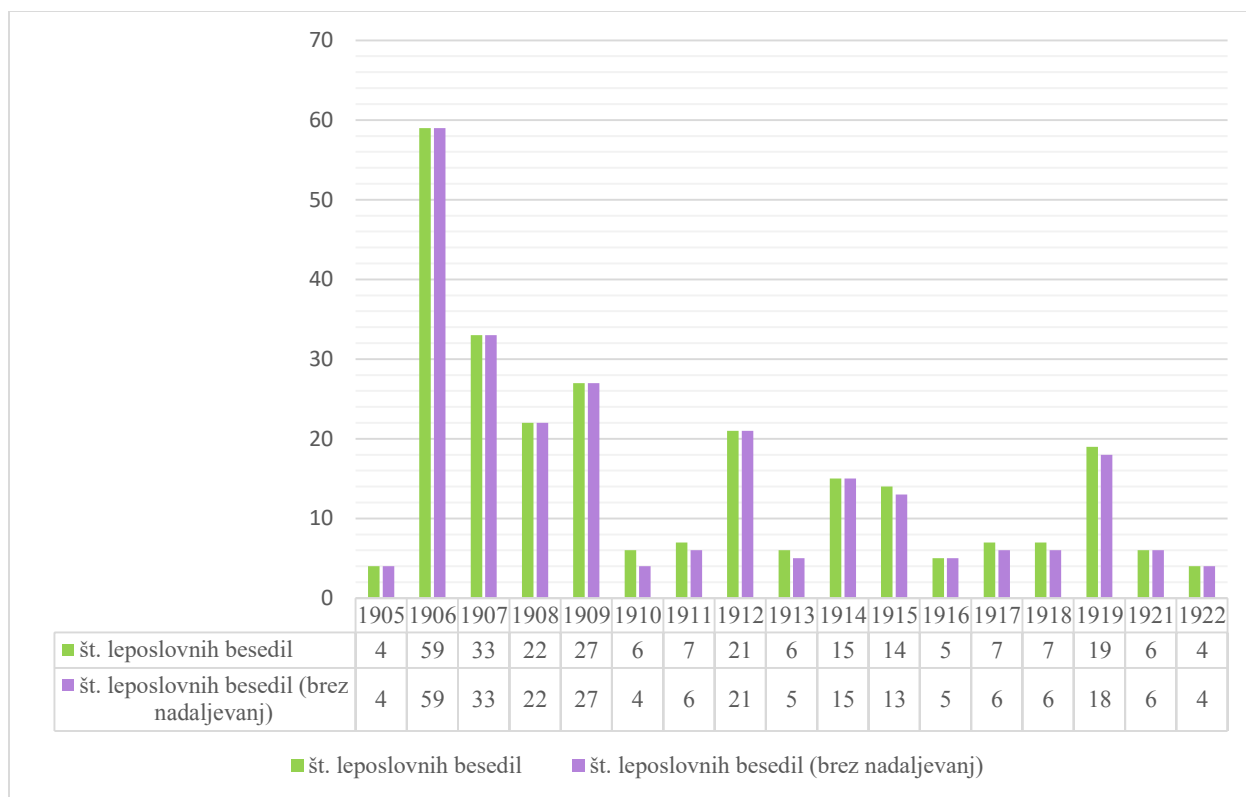
Graf 2: Razmerje med številom izdanih številk in številom številk brez objavljenega leposlovnega dela

Leta 1910 in 1922 je izšlo največ števil (12), v katerih ni bilo objavljeno nobeno leposlovno delo. Porast takšnih števil je mogoče opaziti tudi med letoma 1914 in 1918 v času prve svetovne vojne, ko so v glasilu prevladoval predvsem novice in prispevki povezani z vojnim dogajanjem. Razberemo lahko, da je v primerjavi s številom vseh izdanih števil (740) še vedno razmeroma malo takih, ki niso vsebovale leposlovnega dela (83), tj. 11 %, kar bolj natančno prikazuje graf 3.

Graf 3: Delež glasil z objavljenim leposlovnim delom

Število vseh objavljenih leposlovnih besedil z vključenimi nadaljevanji oz. besedili, ki so se začela v enem in nadaljevala v drugem letu in se upoštevajo kot posamezna enota v vsakem letu, je 262, pri čemer en naslov šteje kot eno besedilo. Število vseh objavljenih leposlovnih besedil brez nadaljevanj je 254.

Graf 4: Število vseh objavljenih leposlovnih besedil v posameznem letu

V povprečju je v 17 letih izhajanja glasila v posameznem letu izšlo 15 leposlovnih besedil. Največ (86) leposlovnih besedil je izšlo v prvih letih izhajanja glasila, in sicer med letoma 1906 in 1909. Razlog za visoko število objavljenih leposlovnih del v tem obdobju je število objavljenih pesmi Ade Negri, ki jih je bilo kar 23, poleg tega pa je bilo v tem letu objavljene tudi največ izvirne kratke pripovedne proze, katere število je z leti sicer upadalo. Leta 1910 je skozi celo leto izhajala zgodovinska povest Carska zločinstva, zato je število posameznih del tako nizko, prostor v glasilu je zavzela tudi v drugi polovici naslednjega leta. Leta 1912 število leposlovja zopet nekoliko naraste zaradi enakomernega objavljanja posameznih izvirnih (5), prevedenih (5) in anonimnih (9) kratkih pripovednih del. Opazimo lahko, da je objava leposlovnih besedil upadla med letoma 1914 in 1918, ko so prostor v glasilu zasedale novice o dogajanju na fronti, upoštevati pa je potrebno še daljša dela, ki so v omenjenem obdobju izšla v več številkah. Leta 1919 je število objavljenih leposlovnih del spet nekoliko poskočilo, saj se je izven podlistka znotraj posameznih prispevkov pojavilo več pesmi, prav tako je na več straneh izšla posebna jubilejna številka *Naše moči*, ki je vsebovala 4 leposlovna besedila. Predvidevamo lahko, da bi se objava leposlovnih besedil v

primeru, da bi glasilo še naprej izhajalo z zadostnim številom naročnikov, ponovno povečala. Posledica nizkega števila objavljenih leposlovnih del v letih 1921 in 1922 je tudi upad števila izdanih glasil.

Zaradi lažjega pregleda prilagam seznam besedil, ki so se začela v enem in končala v drugem letu, saj sem jih pri nadaljnji analizi štela samo enkrat, tj. v prvem letu izida.

SEZNAM LEPOSLOVNIH BESEDIL, KI SE ZAČNEJO V ENEM IN KONČAJO V DRUGEM LETU OZ. LETNIKU

1909-1911 (Letnik 5, 6)

- Carska zločinstva (3. 12. 1909), letnik 5, št. 1–3.
- Carska zločinstva (21. 1. 1910), letnik 5, št. 8–12, 18, 22, 23, 25, 27, 29–52.
- Carska zločinstva (2. 12. 1910), letnik 6, št. 1–5.
- Carska zločinstva (5. 1. 1911), letnik 6, št. 6, 8–10, 13, 15, 17, 22–26, 28–34.

1909-1910 (Letnik 5)

- Slava Bogu na višavah! (22. 12. 1909), letnik 5, št. 4.
- Slava Bogu na višavah! (7. 1. 1910), letnik 5, št. 6.

1912-1913 (Letnik 8)

- J. Jørgensen (=Johannes Jørgensen): Naša ljuba Gospa Danska (6. 12. 1912), letnik 8, št. 1–4.
- J. Jørgensen (=Johannes Jørgensen): Naša ljuba Gospa Danska (3. 1. 1913), letnik 8, št. 5–22, 24–34.

1914-1915 (Letnik 10)

- Prokletstvo bogastva (11. 12. 1914), letnik 10, št. 2–4.
- Prokletstvo bogastva (1. 1. 1915), letnik 10, št. 5–22, 24.

1916-1917 (Letnik 11, 12)

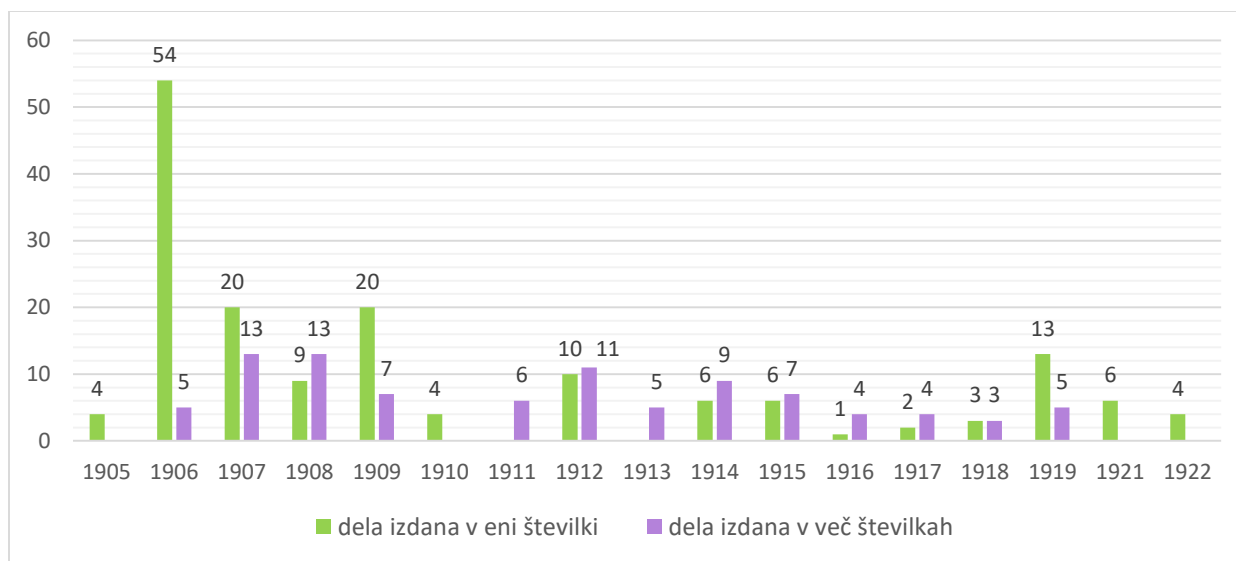
- H. Conscience (=Henri Conscience): Skopuh (26. 5. 1916), letnik 11, št. 26–52.
- H. Conscience (=Henri Conscience): Skopuh (1. 12. 1916), letnik 12, št. 1–5.
- H. Conscience (=Henri Conscience): Skopuh (5. 1. 1917), letnik 12, št. 6–14.

1917-1918 (Letnik 12, 13)

- H. Conscience (=Henri Conscience): Revni plemenitaš (11. 5. 1917), letnik 12, št. 24–52.
- H. Conscience (=Henri Conscience): Revni plemenitaš (30. 11. 1917), letnik 13, št. 1–5.
- H. Conscience (=Henri Conscience): Revni plemenitaš (4. 1. 1918), letnik 13, št. 6, 7.

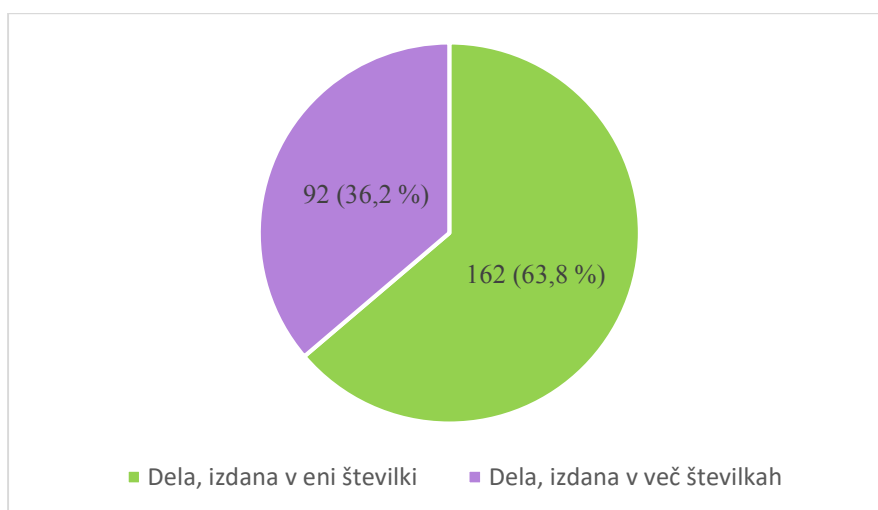
1918-1919 (Letnik 14)

- Guy de Maupassant: Vprašanje latinščine (27. 12. 1918), letnik 14, št. 4.
- Guy de Maupassant: Vprašanje latinščine (10. 1. 1919), letnik 14, št. 6, 7.

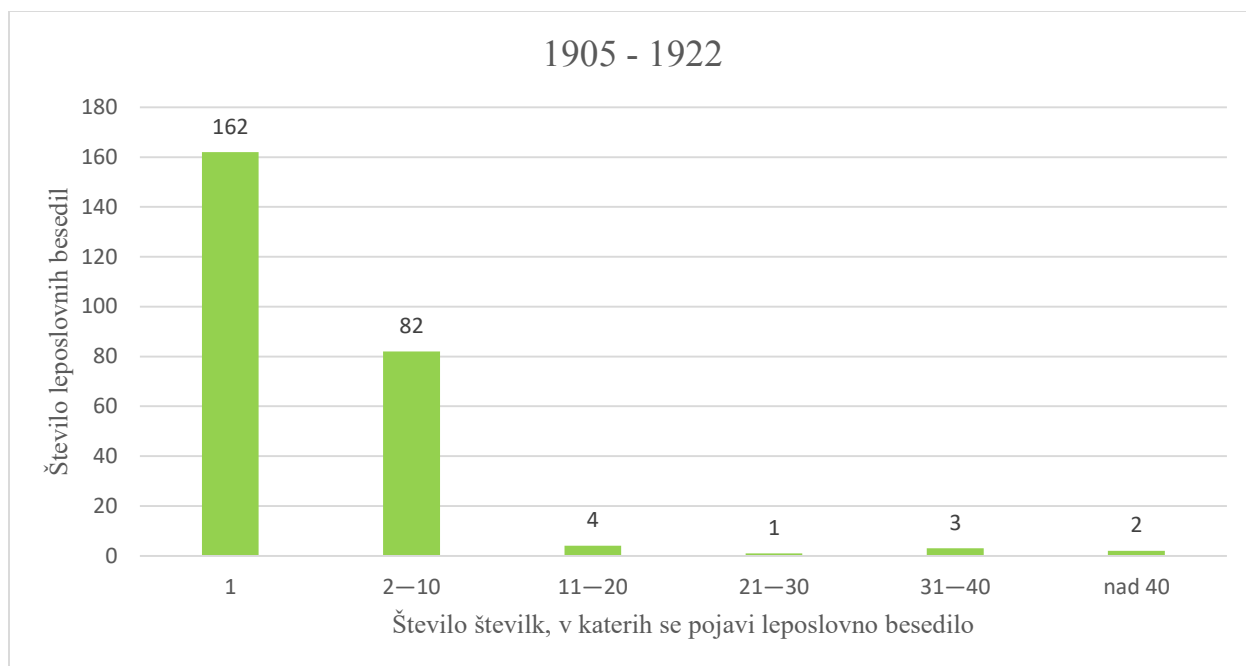
Graf 5: Število leposlovnih besedil, izdanih v eni in v več številkah

Iz grafa 5 in 6 lahko razberemo, da je 162 leposlovnih besedil (63,8 %) izšlo v eni številki, 92 leposlovnih besedil pa v več številkah (36,2 %), pri čemer nisem upoštevala besedil, ki so se začela v enem in končala v drugem letu. V letih 1906, 1907, 1909 in 1919 število del, ki so izšla v eni številki, presega število del izdanih v več številkah, v letih 1905, 1910, 1921 in 1922 se v bibliografiji ne pojavi nobeno leposlovno delo, ki bi izšlo v več številkah, leta 1911 in 1913 pa lahko vidimo, da v eni številki ni izšlo nobeno leposlovno delo.

Graf 6: Delež besedil, ki so objavljena v eni ali več številkah

V več kot 40 številkah glasila sta izšli 2 deli. Leta 1909 je pričelo izhajati daljše prozno delo Carska zločina, katerega avtor ni bil zapisan, prav tako v literaturi in na spletu nisem našla informacij o izvoru dela. V podlistku, kjer je bilo delo objavljano, ni imelo zapisane vrstne oznake, našla pa sem jo v uvodnem prispevku glasila, kjer so zapisali, da v uredništvu skrbijo tudi za dobre leposlovne prispevke, zato objavljajo daljšo zgodovinsko povest iz rimske dobe, zato sem to oznako zapisala v bibliografiji. Zgodovinska povest Carska zločina je tako izšla kar v 60 številkah Naše moči, in sicer leta 1909 v 3, leta 1910 v 38 in leta 1911 v 19 številkah, s tem pa je zasedla prvo mesto v glasilu po dolžini in številu objav v celotnem obdobju izhajanja glasila. V 41 številkah je izšlo delo z naslovom Skopuh, katerega avtor je belgijski pisatelj Henri Conscience. Leta 1916 je izšlo v 32 številkah in se nato v letu 1917 pojavilo še v 9 številkah. V kategoriji med 31 in 40 številkami, v katerih se pojavi leposlovno besedilo, se nahajajo 3 prozna dela, in sicer se na tretjem mestu po številu objav nahaja prozno delo Revni plemenitaš, pod katerim je bil ponovno podpisan Henri Conscience in je izšlo v 36 številkah glasila, v letu 1917 v 34 in v letu 1918 še v 2 številkah. Po številu objav mu sledi delo Hugon pl. Craenhove s podnaslovom Povest grofa Hugona pl. Craenhove in njegovega prijatelja Abulfaragusa, ki je izšla v 33 številkah v letu 1918, njen avtor pa je prav tako Henri Conscience. V kolikor opazujemo samo število številk glasila (ne pa tudi število njegovih del), v katerih je bilo objavljeno njegovo delo, potem je bil najpogosteje objavljan avtor v obdobju izhajanja glasila. V 33 številkah se nadaljuje še delo danskega pisatelja Johannes Jørgensena z naslovom Naša ljuba Gospa Danska, in sicer v 4 številkah v letu 1912 in v 29 številkah v letu 1913. Anonimno prozno delo Prokletstvo bogastva izide leta 1914 v 3 številkah in nato leta 1915 še v 19 številkah, skupaj torej v 22 številkah glasila in je edino delo, ki se objavi v kategoriji med 21 in 30 številkami glasila. V 12 številkah leta 1908 je izšlo anonimno prozno delo Policajka, ki naj bi bilo prevedeno iz nemščine, v 11 številkah pa so izšla 3 prozna dela, in sicer anonimna izvirna povest Spoštuj starše v letu 1909, zgodovinska povest Na smrt obsojeni kralj leta 1912 ter delo Karavana nemškega pisatelja Viljema Hauffa leta 1916. Med krajšimi besedili, ki so izšla v 2 do 10 številkah glasila med letoma 1905 in 1922, je izšlo 82 leposlovnih besedil, in sicer 51 del v 2 številkah, 13 del v 3 številkah, 6 del v 4 številkah, 5 del v 5 številkah, 2 deli v 6 številkah, 2 deli v 7 številkah, 1 delo v 8 številkah, 1 delo v 9 številkah in 1 delo v 10 številkah.

Graf 7: Število leposlovnih objav, ki se pojavijo v eni ali več številkah

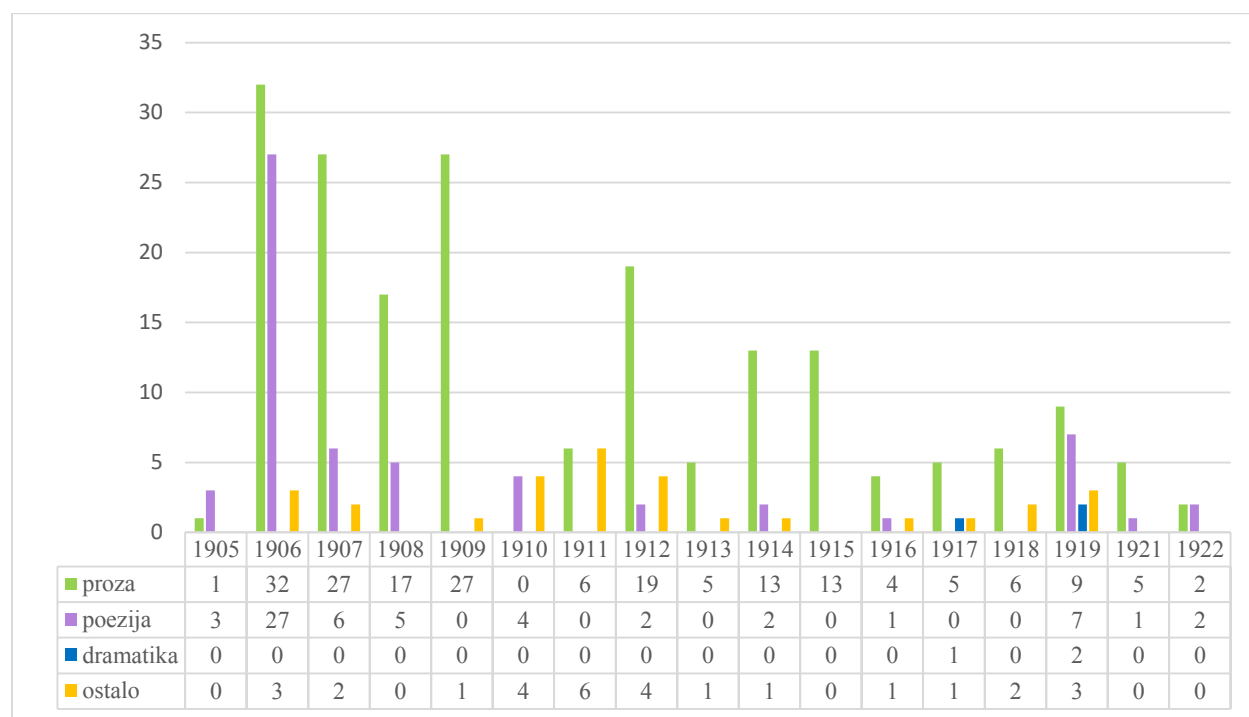
Za lažji pregled nad deli, ki so izšla v več številkah, dodajam še preglednico z naslovi del in številom objav v obdobju izhajanja ter z letom izhajanja, iz katere je razvidno, katera dela so imela največje število nadaljevanj. Med njimi ni izvirnega leposlovja.

AVTOR	NASLOV	ŠTEVILO NADALJEVANJ	LETO IZHAJANJA
Anonimno	Carska zločinstva	60	1909, 1910, 1911
Henri Conscience	Skopuh	41	1916, 1917
Henri Conscience	Revni plemenitaš	36	1917, 1918
Henri Conscience	Hugon pl. Craenhove	33	1918
Johannes Jørgensen	Naša ljuba Gospa Danska	33	1912, 1913
Anonimno	Prokletstvo bogastva	22	1914, 1915
Anonimno	Policajka	12	1908
Anonimno	Spoštuj starše	11	1909
Anonimno	Na smrt obsojeni kralj	11	1912
Viljem Hauff	Karavana	11	1916

Tabela 1: Dela z največjim številom nadaljevanj v obdobju izhajanja glasila Naša moč

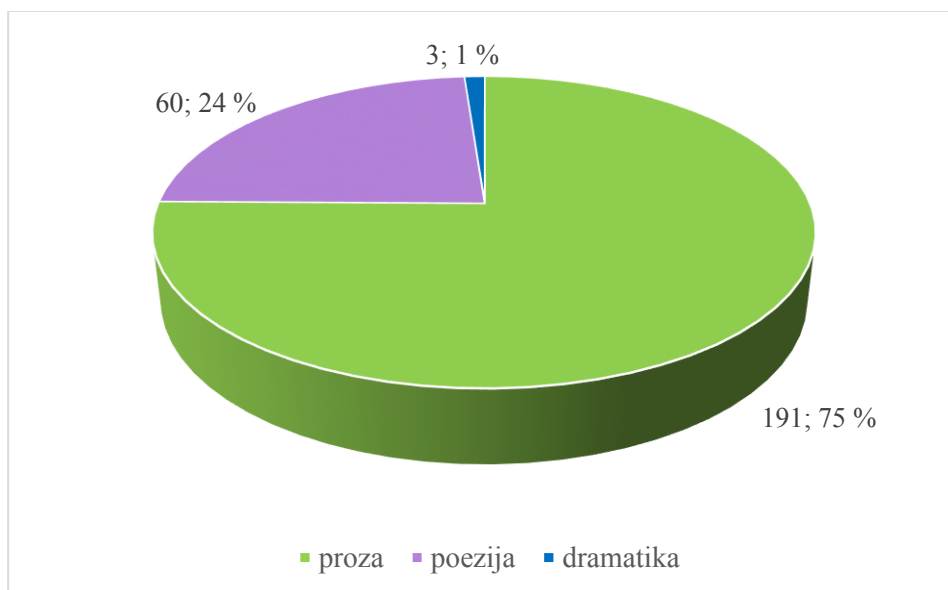
4.2 ANALIZA ZVRSTNOSTI IN VRSTNIH OZNAK

Med letoma 1905 in 1922 so se v glasilu *Naša moč* objavljala leposlovna besedila vseh treh literarnih zvrsti, in sicer epika, lirika in dramatika. V spodnjem grafu predstavljam število besedil glede na zvrstnost po posameznih letih, vendar sem pri tem besedila, ki so se začela v enem in končala v drugem letu, štela samo enkrat, tj. v prvem letu izhajanja. Iz grafa 8 je razvidno še število ostalih polliterarnih besedil oz. prispevkov povezanih z leposlovjem, v večini primerov je šlo za krajše kritike novo izdanih proznih ali dramskih del.

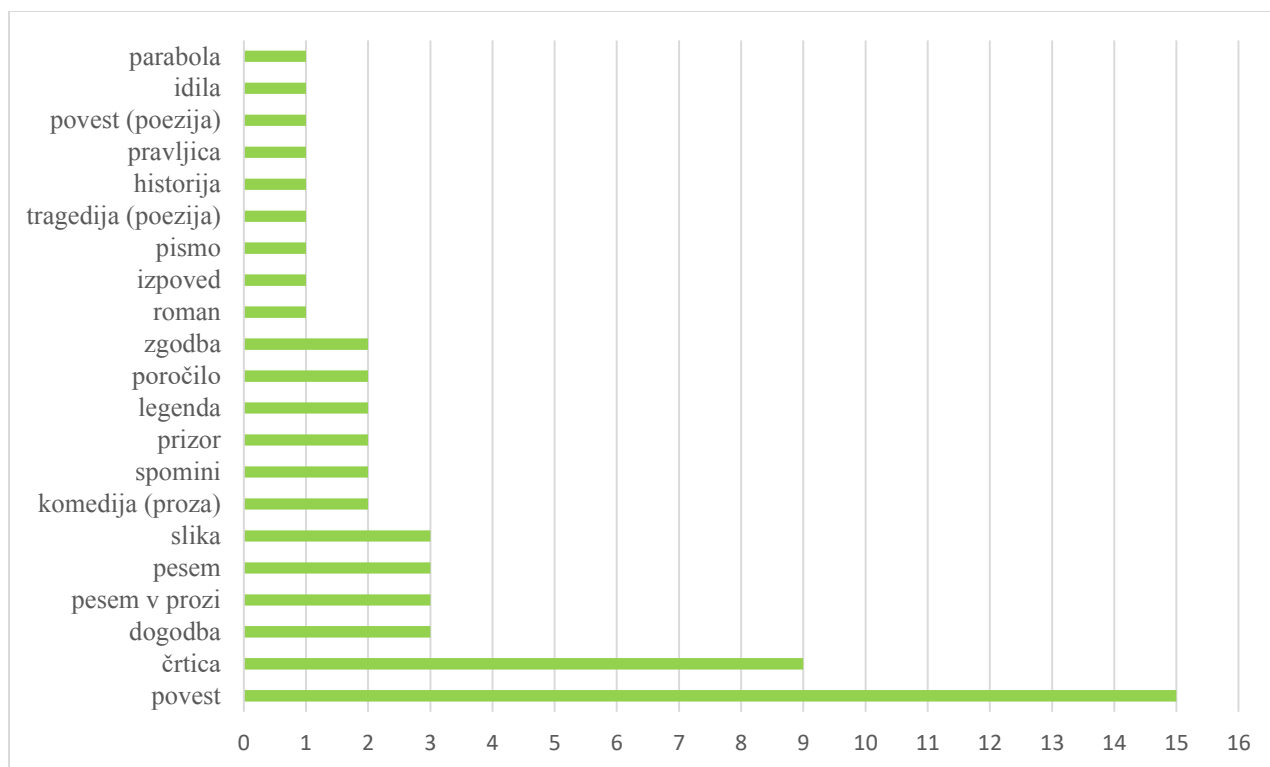
Graf 8: Število besedil glede na zvrstnost po letih

V obdobju izhajanja glasila je izšlo največ proznih del, največ v letu 1906 (32), leta 1910 pa ni izšlo nobeno prozno delo. Zatem je število objavljenih proznih del upadlo. Prav tako je bilo leta 1906 objavljenih največ pesmi (27), potem je bilo največ pesmi objavljenih le še v 1919 (7). Dramska besedila so bila objavljena samo leta 1917 in 1919.

Graf 9: Delež besedil po zvrstnosti v celotnem obdobju izhajanja glasila

V obdobju med letoma 1905 in 1906 je izšlo 254 leposlovnih besedil, od tega 191 proznih del, kar predstavlja 75 % vseh besedil, 60 pesmi, kar predstavlja 24 % vseh besedil in 3 dramska dela, kar predstavlja zgolj 1 % vseh besedil.

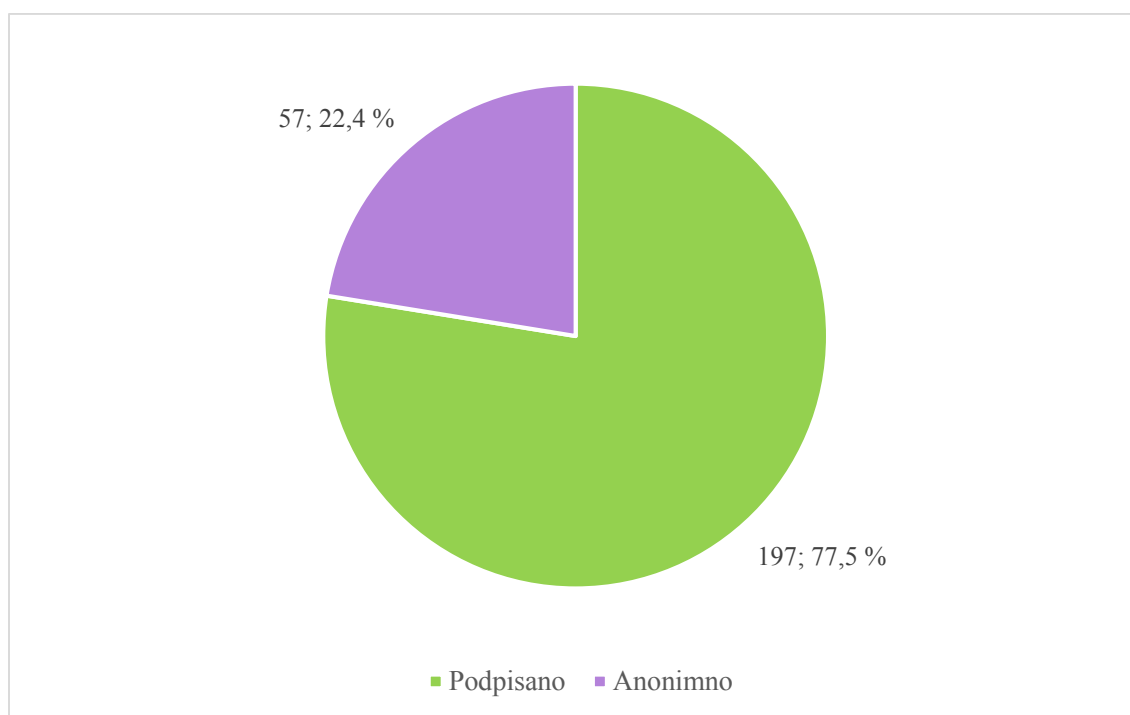

Graf 10: Vrstne oznake in število del

Rezultati analize vrstnih oznak, ki so se pri 254 analiziranih leposlovnih besedilih pojavile v naslovu ali podnaslovu, so pokazali, da je vrstno oznako vsebovalo 58 del, kar predstavlja 22,8 % vseh leposlovnih besedil, pri čemer sem dela, ki so izšla v enem in se nadaljevala v drugem letu, štela le enkrat. Graf 10 prikazuje, da je bila najpogostejša vrstna oznaka povest (15). V kategorijo vrstne oznake povest sem vključila še oznako povestica, ki se je pojavila v podnaslovu dela avtorja Vukovoja Dve smrti (Žalostna povestica brez konca). Vrstna oznaka povest je bila žanrsko opredeljena še z žalostna (2), zgodovinska (2), romunska (1) in z izvirna (1). Oznako črtica je vsebovalo 9 leposlovnih del, potem pa so oznake slika, pesem, pesem v prozi in dogodba označevale vsaka po 3 dela. Zgodba, poročilo, legenda, prizor in spomini označujejo po 2 deli na vrstno oznako, medtem ko se vrstne oznake roman, izpoved, pismo, historija, pravljica, idila in parabola (ruska) pojavijo vsaka pri 1 leposlovnem besedilu. Eno izmed del je v naslovu vsebovalo oznako komedija, pri čemer pa ni šlo za dramsko, temveč za prozno delo, ena izmed pesmi je imela v naslovu oznako tragedija, ena pa oznako povest, čeprav je šlo pri obeh za poezijo.

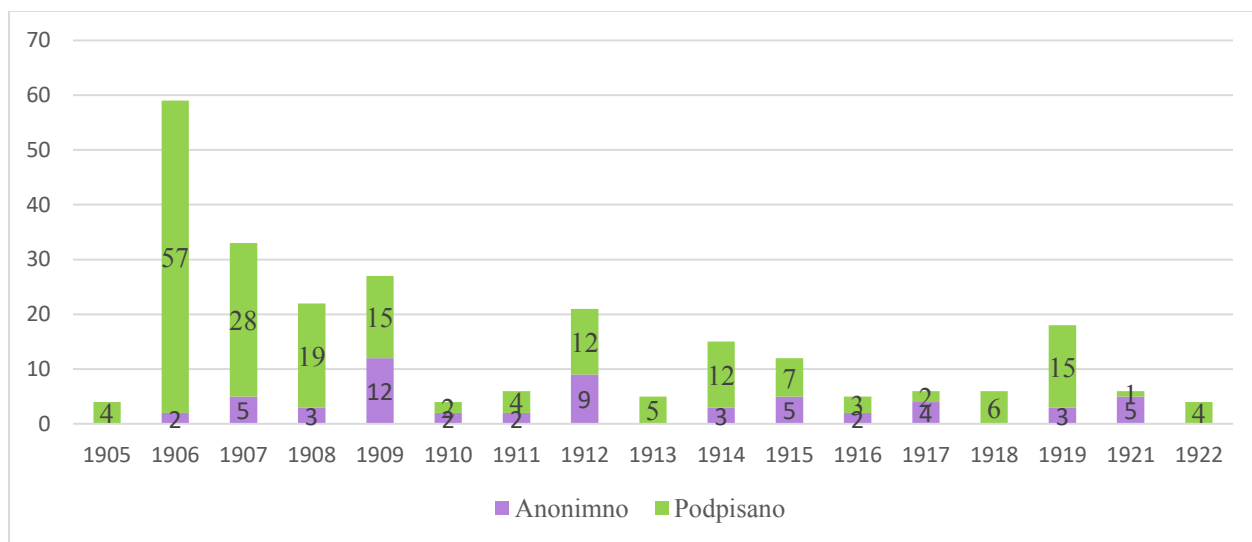
4.3 ANALIZA AVTORSTVA

V glasilu *Naša moč* je v obdobju med letoma 1905 in 1922 izšlo 254 leposlovnih del (brez všteti nadaljevanj), od tega je bilo nepodpisanih oz. brez avtorja 57 del, kar predstavlja 22,4 % vseh leposlovnih del. Takšna dela so obravnavana kot anonimna dela. Skupno je bilo v glasilu podpisanih leposlovnih del 197, kar predstavlja 77,5 % vseh leposlovnih del. V bibliografiji sem dela brez podpisa avtorja navedla samo z naslovom dela ter delo uvrstila pod oznako »anonimno«.

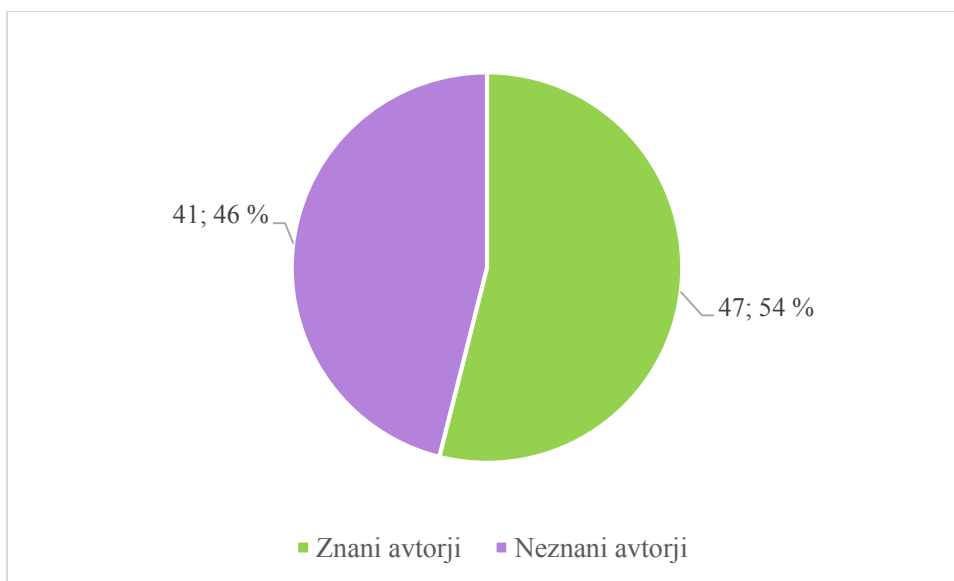
Graf 11: Delež podpisanih in anonimnih leposlovnih besedil

Graf 12 prikazuje število anonimnih in podpisanih leposlovnih besedil v posameznem letu. Razberemo lahko, da je bilo največ anonimnih leposlovnih besedil objavljenih leta 1909 (12) in leta 1912 (9). V letih 1905, 1913, 1918 in 1922 so imela vsa objavljena leposlovna besedila navedenega avtorja. Leta 1921 je bilo podpisano samo eno besedilo, medtem ko je bilo 5 besedil anonimnih.

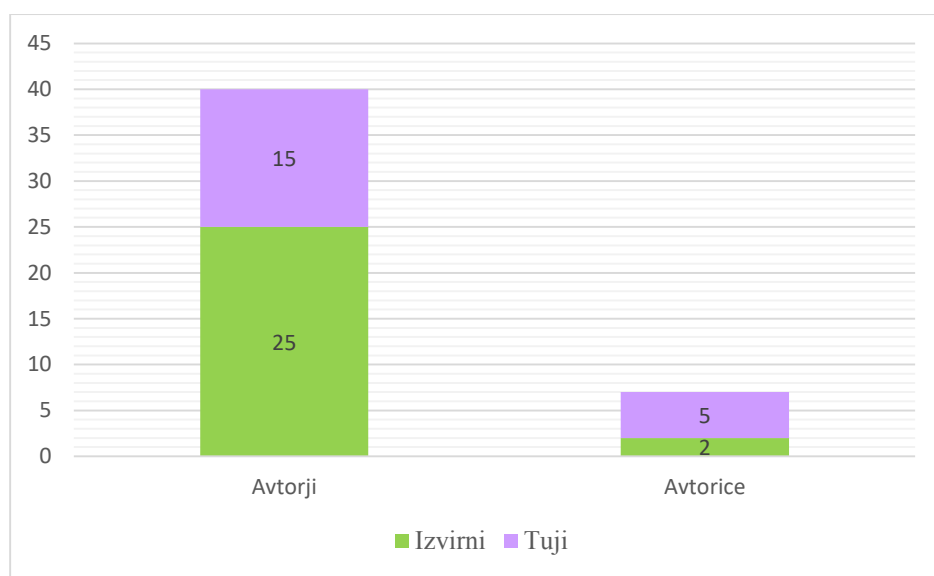
Graf 12: Število anonimnih in podpisanih leposlovnih besedil v posameznem letu

Pri analizi podpisanih leposlovnih del sem vsakega avtorja štela samo enkrat, ne glede na to, koliko leposlovnih besedil je objavil v obdobju izhajanja glasila. Podpisana leposlovna besedila (197) je tako objavljalo skupno 88 avtorjev. Od tega je 47 znanih avtorjev, ki so se podpisali s pravim, polnim imenom in katerim sem uspela ugotoviti pravo, polno ime ali razrešiti psevdonim. Neznanih je ostalo 41 avtorjev. Delež znanih avtorjev znaša 54 %, delež neznanih pa 46 %.

Graf 13: Delež znanih in neznanih avtorjev

Znane avtorje sem analizirala po spolu in ugotovila, da so v glasilu prevladovali moški avtorji (40), kar ni presenetljivo. Od tega je bilo domačih avtorjev 25, tujih pa 15. Vseh avtoric skupaj je bilo 7, domači avtorici sta bili Lea Fatur in Marica Koželj-Bulc, tuje avtorice pa so bile Ada Negri, Grazia Deledda, Irma Blood, Margareta Strickland in Sara Bernhardt.

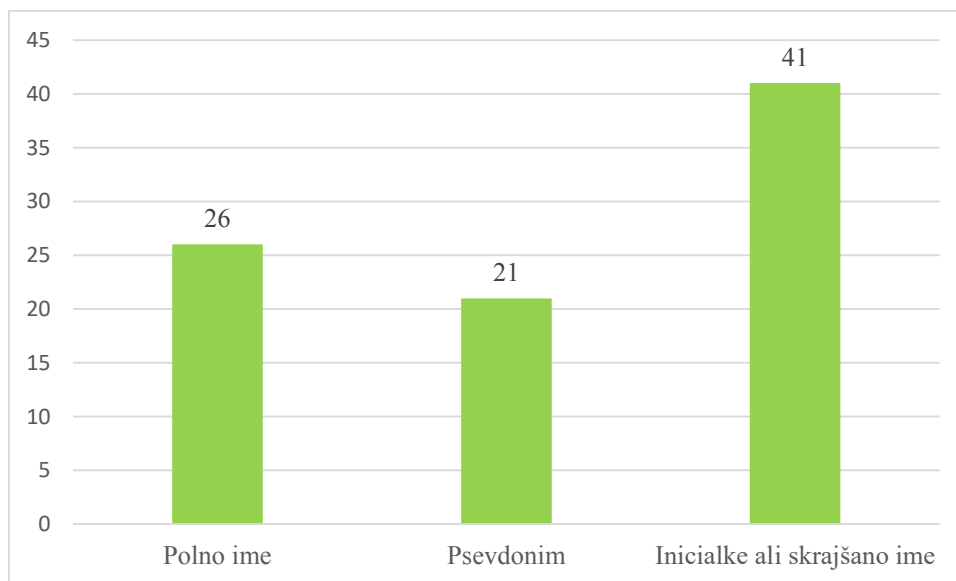

Graf 14: Število avtorjev po spolu

Avtorji obravnavanih podpisanih leposlovnih besedil so se podpisovali s svojimi praviimi imeni, z delnim imenom, s kratico ali s psevdonimom. Psevdonime in okrajšave sem poskušala razrešiti s pomočjo spletne strani Slovenska biografija in s pomočjo Kocijanove *Slovenske kratke pripovedne proze 1892-1918: Bibliografija*, vendar moram pri tem dodati, da je nekaj imen kljub temu ostalo nerazrešenih. V analizo avtorjev nisem vključila avtorjev del pod oznako »ostalo«.

Iz grafa 15 lahko razberemo, da so se (znani in neznani) avtorji (88) največkrat podpisovali z inicialkami ali z delnim, skrajšanim imenom. Takšnih avtorjev je bilo 41 (46,6 %), medtem ko se je 21 avtorjev odločilo za psevdonim, 20 pa za polno ime. Delež avtorjev, ki so se podpisovali s polnim imenom (29,6 %) in delež avtorjev, ki so se podpisali s psevdonimom (23,8 %), je približno enak. V kolikor se je avtor pod objavljenimi deli podpisal s polnim imenom, psevdonimom in inicialkami ali pa s polnim imenom in skrajšanim imenom, sem ga uvrstila med avtorje, ki so se podpisovali s polnim imenom. Takšnih avtorjev je bilo 6, in sicer: Ivo Česnik se je podpisoval s

polnim imenom, skrajšanim imenom in s psevdonimom Janko Jankovič, Anton Erjavec s polnim imenom in psevdonimom Zvonimir, Anton Medved s polnim imenom in skrajšanim imenom, Vid Ambrožič s polnim imenom in psevdonimom Vide, Hiljana Rastka pa sem prav tako uvrstila med avtorje, ki so se podpisovali s polnim imenom, čeprav gre za neznanega avtorja in se ne da določiti, ali je svoje delo objavil pod polnim imenom ali pa gre za psevdonim.

Graf 15: Razmerje med načini podpisovanja avtorjev

V tabelah 2 in 3 so navedeni slovenski in tuji avtorji, ki so se podpisali bodisi z delnim imenom bodisi s kratico ali s psevdonimom, dopisano pa je njihovo pravo polno ime.

F. S. Finžgar	Fran Saleški Finžgar
I. Cankar	Izidor Cankar
Leop. Lenard	Leopold Lenard
L. Lenard	Leopold Lenard
L. L.	Leopold Lenard
I. P.	Ivan Podlesnik
R.	Rado Murnik
Zvonimir	Anton Erjavec
Tonej Jelenič	Anton Erjavec
Franc Bregar	Izidor Cankar
J. K.	Janez Korenčan
Dr. K.	Valentin Korun
Fr. S. Bevk	France Bevk
Rado Bevk	France Bevk
I. C.	Ivan Cankar
A. Remec	Alojzij Remec
J. Česnik	Ivo Česnik
I. Česnik	Ivo Česnik
Janko Jankovič	Ivo Česnik
Janko	Ivo Česnik
Dr. Krek	Janez Evangelist Krek
Dr. J. K.	Janez Evangelist Krek
El Rab	Jože Barle
Iv. Baloh	Ivan Baloh
Vide	Vid Ambrožič
Dr. I. Pregelj	Ivan Pregelj
Fr. S.	Fran Saleški Watzl

Tabela 2: Seznam znanih slovenskih avtorjev

Iv. S. Turgenjev	Ivan Sergejevič Turgenjev
F. M. Dostojevski	Fjodor Mihajlovič Dostojevski
Lev. N. Tolstoj	Lev Nikolajevič Tolstoj
Grof Leo Tolstoj	Lev Nikolajevič Tolstoj
A. P. Čehov	Anton Pavlovič Čehov
J. Jørgensen	Johannes Jørgensen
And. Niemojewski	Andrzej Niemojewski
H. Conscience	Henri Conscience
Maksim Gorki	Aleksej Maksimovič Peškov
Averčenko	Arkadij Timofejevič Averčenko
And. Niemojewski	Andrzej Niemojewski
A. P. Čehov	Anton Pavlovič Čehov

Tabela 3: Seznam znanih tujih avtorjev

Naslednja tabela prikazuje avtorje, katerih delnih imen, kratic ali psevdonimov kljub uporabi spletnih virov in literature nisem uspela razvozlati.

I. N. G.	Abadon
I. F.	Ajdovec
I. S.	Bajda
M. D.	Hajdamak
S.	Helena
X.	Hiljan Rastko
X+Y	Jerom Novinec
X&Y	Kajtimar
—a—	Vukovoj
KARL	T...j
A. Komlanc	A. Graf
A. Komlanec	C. Richardson

A. Žaren	Ch. Rudy
D. Maksiljevac	D. Bayley
I. Dolenc	E. Olander
J. A. Nabržan	Filipino
I. A. Nabrežan	F. Viktor
J. Kosec	G. D. Haigh
J. Poljak	Rih. Marš
Jos. Debeljak	T. Baddoar

Tabela 4: Seznam neznanih avtorjev

Znane avtorje leposlovnih besedil (47) sem razdelila še na slovenske in tuje avtorje, pri čemer sem v nabor avtorjev dodala še tista podpisana ali anonimna leposlovna besedila, pri katerih nisem ugotovila avtorjevega pravega, polnega imena, vendar je bil zraven naveden prevajalec besedila, kar je pomenilo, da avtor besedila prihaja iz tujine. Takšnih besedil je bilo 11 in so navedena na seznamu pod grafom. Slovensko ali tuje avtorstvo je bilo posledično mogoče določiti 58 leposlovnim besedilom. Graf 16 prikazuje, da je bilo v celotnem obdobju izhajanja glasila objavljenih več tujih avtorjev (31), vendar je potrebno upoštevati, da v analizo niso vključeni neznani avtorji. Delež slovenskih avtorjev tako znaša 46,5 %, delež tujih avtorjev pa 53,4 %.

Graf 16: Delež slovenskih in tujih avtorjev

SEZNAM BESEDIL NEZNANIH AVTORJEV, PRI KATERIH JE NAVEDEN PREVAJALEC BESEDILA

1913

- C. D. Robinson: Zaklete zakladne votline (Poslovenil dr. J. K.), št. 1. 8., 8. 8.
- D. Bayley: Možganski valovi, družba z omejeno zavezo (Slovenski dr. J. K.), št. 15. 8., 22. 8., 29. 8., 5. 9., 12. 9.
- Rih. Marš: Zgodba z Montagujevimi demanti (Slovenski dr. J. K.), št. 24. 10., 30. 10., 7. 11., 14. 11., 21. 11., 28. 11.

1914

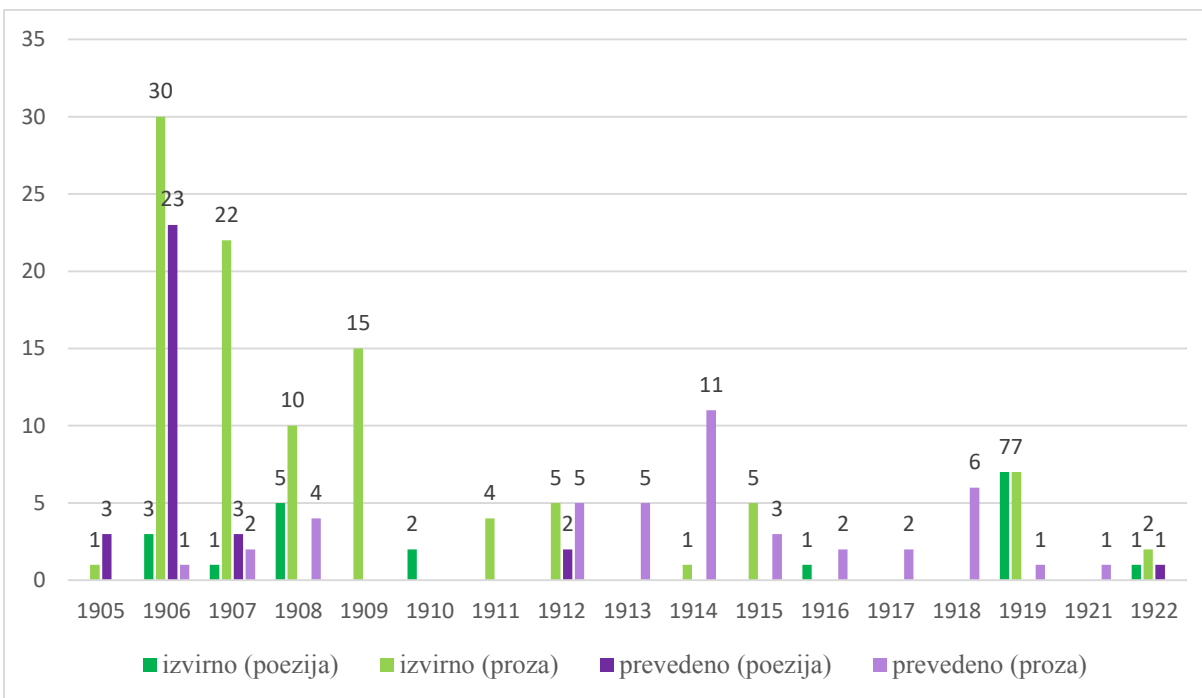
- Ch. Rudy: Maščevanje nad Salimo (Slovenski dr. J. K.), št. 6. 3., 20. 3., 27. 3.
- Filipino: Skrivnost višnjavih listin (Slovenski dr. J. K.), 3. 4., 10. 4., 17. 4., 24. 4., 1. 5., 8. 5.
- A. Graf: Jetnik sredi morja (Slovenski dr. J. K.), št. 15. 5.
- T. Baddoar: Moja izguba s Kanibali (Slovenski dr. J. K.), št. 22. 5., 29. 5.
- G. D. Haigh: V žitni jami (Slovenski dr. J. K.), št. 5. 6., 12. 6.
- C. Richardson: Kako so ujeli roparja Vasqueza (Slovensko dr. J. K.), št. 19. 6., 26. 6., 3. 7., 10. 7., 17. 7., 24. 7., 31. 7., 7. 8., 14. 8.
- E. Olander: Fanshawova upnica (Slov. dr. I. K.), št. 27. 11., 4. 12.

1915

- Mati (Prevel F.), 10. 9.

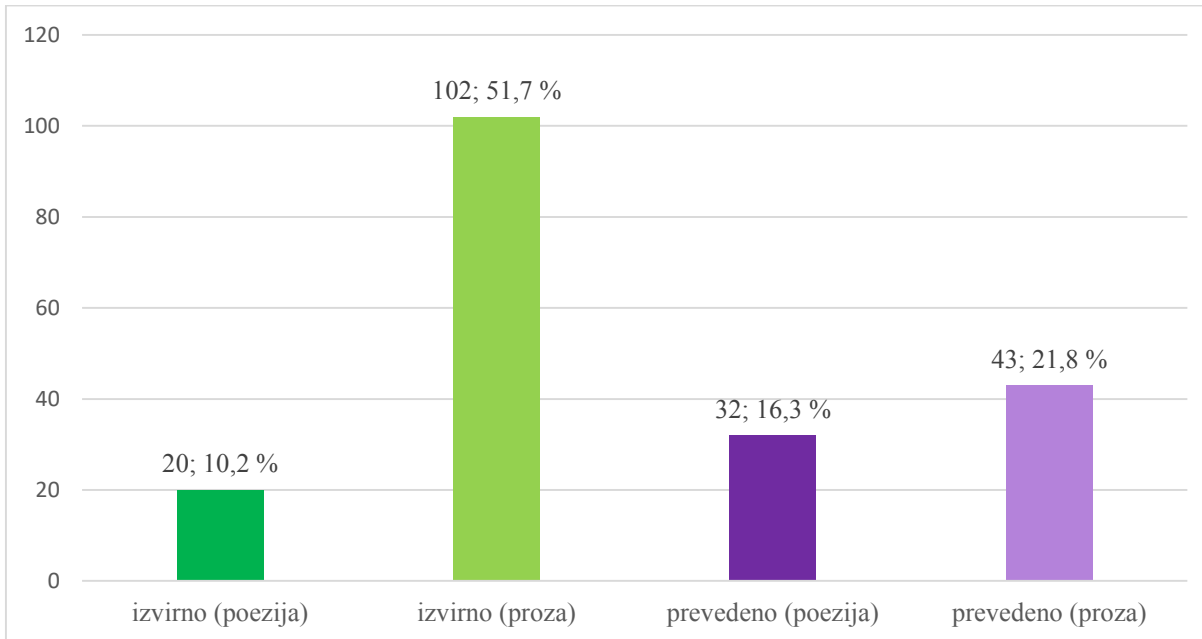
4.4 ANALIZA IZVIRNEGA IN PREVEDENEGA LEPOSLOVJA

Pri analizi izvirnega in prevedenega leposlovja sem upoštevala vsa podpisana leposlovna dela (197), pri katerih je bilo mogoče na podlagi avtorja, vsebine dela ali navedenega prevajalca določiti, ali gre za izvirno ali prevedeno delo. Graf 17 prikazuje, da je največ izvirnega proznega leposlovja izšlo med leti 1906 in 1909, največ prevedenega proznega leposlovja pa med leti 1912 in 1918, kamor spada tudi obdobje prve svetovne vojne. Leta 1919 je ponovno opaziti porast izvirnega leposlovja, tako poezije kot proze. Največ prevedene poezije je izšlo leta 1906, ko so objavili 23 pesmi Ade Negri.

Graf 17: Število izvirnih in prevedenih leposlovnih besedil v posameznih letih izhajanja glasila

V celotnem obdobju izhajanja glasila je bilo izmed vseh podpisanih leposlovnih besedil (197) objavljenih 20 izvirnih pesmi, kar predstavlja 10,2 % delež vseh besedil, 102 izvirna prozna dela, kar predstavlja 51,7 % delež vseh besedil, 32 prevedenih pesmi, kar predstavlja 16,3 % delež vseh besedil ter 43 prevedenih proznih del, kar predstavlja 21,8 % delež vseh besedil.

Graf 18: Delež izvirnih in prevedenih leposlovnih besedil

Med avtorji izvirnega leposlovja po številu objav v glasilu izstopa Ivo Česnik s kar 29 objavljenimi kratkimi proznimi deli, v katerih prevladuje kmečka tematika. Na drugem mestu mu sledi Izidor Cankar, vendar le z 8 deli. Slednji je v glasilu objavljaval cikel Proletarske povesti, 3 krajša prozna dela pa je objavil pod psevdonimom Franc Bregar. Vsak po 5 leposlovnih del sta objavila Ivan Podlesnik in France Bevk, le-ta se je dvakrat podpisal s psevdonimom Rado Bevk ter v Naši moči objavil svojo prvo kratko pripoved Oderuh. Po 4 leposlovna dela so objavili Leopold Lenard, Anton Erjavec in Vid Ambrožič. Slednji se je pod 3 pesmimi podpisal s psevdonimom Vide, v glasilu pa so objavili zbirko njegovih pesmi z naslovom Zamolčani verzi. Po 3 dela so objavili Lea Fatur in Janez Korenčan, medtem ko so po 2 deli objavili Simon Gregorčič, Anton Medved in Jože Barle. Ostali avtorji so objavili po 1 leposlovno delo.

Med avtorji prevedenega leposlovja po številu objav v glasilu izstopa italijanska pesnica Ada Negri, ki je avtorica 27 objavljenih pesmi. Guy de Maupassant je kot avtor naveden pri 6 krajših proznih delih, Ivan S. Turgenjev, Lev N. Tolstoj, Fjodor M. Dostojevski in Henri Conscience so v glasilu objavili vsak po 3 prozna dela, Anton P. Čehov in Johannes Jørgensen pa vsak po 2 deli. Ostali avtorji so objavili po 1 leposlovno delo.

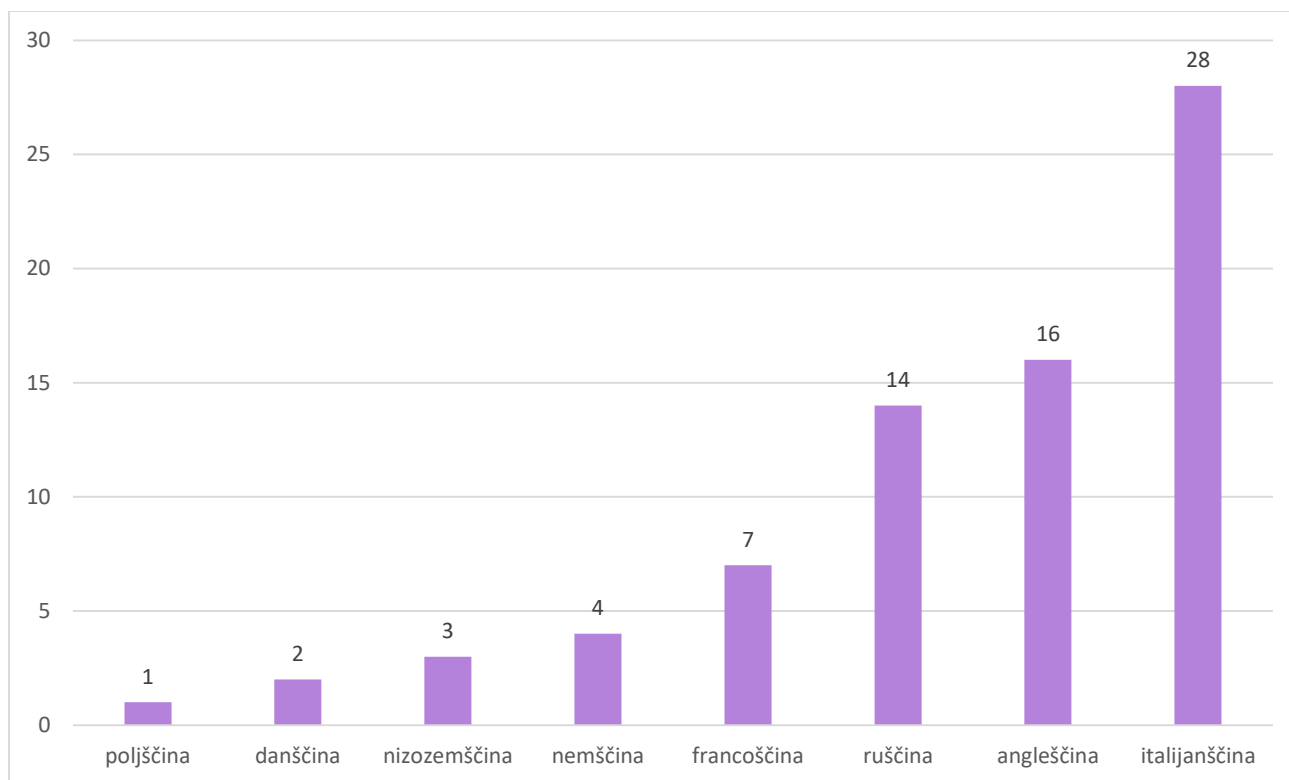
SLOVENSKI AVTORJI	ŠTEVILO OBJAVLJENIH DEL
Ivo Česnik	29
Izidor Cankar	8
Ivan Podlesnik	5
France Bevk	5
Leopold Lenard	4
Anton Erjavec	4
Vid Ambrožič	4
Lea Fatur	3
Janez Korenčan	3
Simon Gregorčič	2
Anton Medved	2
Jože Barle	2
F. S. Finžgar	1
Dane Spahič	1
Rado Murnik	1
Anton Jelen	1
Valentin Korun	1
Frančišek Čulík	1
Janez E. Krek	1
Ivan Cankar	1
Rado Osvin	1
Ivan Baloh	1
Marica Koželj-Bulc	1
Narte Velikonja	1
Ivan Pregelj	1
Alojzij Remec	1
Fran S. Watzl	1

Tabela 5: Število leposlovnih objav slovenskih avtorjev

TUJI AVTORJI	ŠTEVILO OBJAVLJENIH DEL	JEZIK
Ada Negri	27	italijanščina
Guy de Maupassant	6	francoščina
Ivan S. Turgenev	3	ruščina
Lev N. Tolstoj	3	ruščina
Henri Conscience	3	nizozemščina
Fjodor M. Dostojevski	3	ruščina
Anton P. Čehov	2	ruščina
Johannes Jørgensen	2	danščina
John Ruskin	1	angleščina
Charles Dickens	1	angleščina
Grazia Deledda	1	italijanščina
Andrzej Niemojewski	1	poljščina
Irma Blood	1	angleščina
Ban Bolt	1	angleščina
Maksim Gorki	1	ruščina
Arkadij T. Averčenko	1	ruščina
Margareta Strickland	1	angleščina
Brandon Flaming	1	angleščina
Sara Bernhardt	1	francoščina
Viljem Hauff	1	nemščina

Tabela 6: Število leposlovnih objav tujih avtorjev

V *Naši moči* je bilo podpisanih leposlovnih besedil, pri katerih je bilo mogoče na podlagi avtorja, vsebine dela ali navedenega prevajalca določiti, ali gre za izvirno ali prevedeno delo, 197. Skupno število izvirnih leposlovnih besedil je bilo 122, kar znaša 62 % podpisanih leposlovnih besedil, skupno število prevedenih leposlovnih besedil pa je bilo 75, kar znaša 38 % podpisanih leposlovnih besedil. Spodnji graf prikazuje, kateri so bili izvirni jeziki prevedenih leposlovnih besedil.

Graf 19: Število prevodov iz posameznih jezikov

Izvirni jeziki objavljenih prevedenih leposlovnih besedil pripadajo romanski (italijanski, francoski), slovanski (ruščina, poljščina) in germanski (angleščina, nemščina, danščina, nizozemščina) jezikovni družini. Najbolj pogost izvirni jezik prevedenih leposlovnih besedil je bila italijanščina, in sicer je šlo za 27 pesmi Ade Negri ter za delo italijanske pisateljice Grazie Deledde z naslovom *Don Eveno*. Na drugem mestu sledi angleščina, ki je izvirni jezik pri 16 besedilih, na tretjem mestu pa se nahaja ruščina, ki je izvirni jezik pri 14 besedilih. Med ruskimi pisatelji izstopajo Lev N. Tolstoj in Ivan S. Turgenjev vsak s po 3 objavljenimi deli, po 2 deli sta napisala Fjodor M. Dostojevski in Anton P. Čehov, vsak po eno delo pa Maksim Gorki in Arkadij T. Averčenko. Francoščina je bila izvirni jezik 7 leposlovnih del, od tega je bil avtor 6 besedil francoski Guy de Maupassant, eno delo pa je napisala Sara Bernhardt. Iz nemščine so bila prevedena 4 leposlovna dela, pri čemer sta bili dve pesmi z naslovi *Sovraštvo* ter *Bogastvo* in beda brez avtorja in vzeti iz nemškega časopisa, pri anonimnem delu z naslovom *Policajka* je bilo dopisano, da je prevedeno iz nemščine, eno delo pa je napisal Viljem Hauff. Zanimivo je, da so se v glasilu pojavili tudi manj pogosto prevajani jeziki, in sicer nizozemščina, danščina in poljščina. Johannes

Jørgensen je bil avtor 2 objavljenih del z naslovoma Naša ljuba Gospa Danska in Sodnji dan, Henri Conscience se je podpisal pod prozni deli Revni plemenitaš in Skopuh, Poljak Andrzej Niemojewski pa pod delo Nora starka.

Glede na to, da je bil slovenski narod do konca prve svetovne vojne pod avstro-ogrsko oblastjo, bi lahko pričakovali, da bo največ prevodov iz nemščine, vendar je bila prevodna politika Slovencev ravno nasprotna. Nemški jezik je predstavljal konkurenco razvijajočemu se slovenskemu jeziku, zato so se prevodom iz nemščine izogibali in dajali prednost slovanski ali drugi oddaljeni literaturi (Hladnik 1996).

Večina prevedenih literarnih del je v *Naši moči* izšla brez navedenega prevajalca. Med 75 prevedenimi deli je bil prevajalec naveden pri 24 prevedenih literarnih delih. Prevajalec dela je bil označen na več različnih načinov, in sicer s »prevel/a«, »preložil«, »poslovenil«, »prestavil« in s »slovenski« (spisal). V bibliografiji sem ohranila prvotni zapis.

Prevajalec	Avtorji izvirnika	Jezik izvirnika
Ivo Česnik	Fjodor M. Dostojevski, Lev N. Tolstoj, Anton P. Čehov	ruščina
Ferjan	Anton P. Čehov	ruščina
Janez Evangelist Krek	C. D. Robinson, D. Bayley, Rih. Marš, Irma Blood, Filipino, A. Graf, T. Baddoar, G. D. Haigh, C. Richardson	angleščina
A. M.	Lev N. Tolstoj	ruščina
F.	Anonimno	neznan
dr. I. K.	E. Olander, Brandon Flaming, Margareta Strickland	angleščina
M. Š.	John Ruskin	angleščina
P. A. A.	Anonimno	nemščina

Tabela 7: Prevajalci, avtorji izvirnika in jezik izvirnika

Največ del je prevedel Janez Evangelist Krek (10), in sicer iz angleščine. Ivo Česnik je v slovenščino prevajal iz ruščine, v glasilu *Naša moč* se je kot prevajalec podpisal pod 5 objavljenih leposlovnih del znanih ruskih avtorjev. Iz ruščine je v slovenščino prevajal Ferjan, vendar njegovega polnega imena nisem uspela pridobiti, prav tako ne vem, kdo se je kot prevajalec podpisal z dr. I. K., prevajal pa je iz angleščine. Neznani prevajalci so bili še A. M., F., M. Š. in P. A. A., med njimi je bila po vsej verjetnosti tudi prevajalka, saj je bila navedena s »prevela«, tj. prevedla M. Š.

5 ZAKLJUČEK

V magistrski nalogi sem obravnavala leposlovje v glasilu *Naša moč* med letoma 1905 in 1922, razen leta 1920, ko glasilo ni izhajalo. Pregledala sem 740 števil *Naše moči*, vse so prosto dostopne na spletni strani Digitalne knjižnice Slovenije. Pripravila sem bibliografijo vseh leposlovnih del, ki so se večinoma objavljala v podlistku glasila, nekajkrat na zadnji strani, ter jo objavila na Wikiviru. V bibliografiji sem popisala tudi prispevke in kritike povezane z leposlovjem v slovenskem in tujem jeziku.

Naša moč je bila krščanskosocialistično glasilo, v prvi vrsti namenjeno delavstvu in delavskim organizacijam, od leta 1909 dalje pa je bila glasilo politične stranke in organizacije Jugoslovanska strokovna zveza. Leposlovna dela so bila namenjena delavskemu in kmečkemu prebivalstvu. Rezultati analize količine objavljenega leposlovja so pokazali, da je bilo v glasilu objavljenih 254 leposlovnih besedil brez upoštevanih nadaljevanj.

Največ leposlovnih besedil je izšlo med letoma 1906 in 1909. Prevladovala so enkratne objave. V glasilu je izšlo največ proznih del, najmanj dramskih, največkrat uporabljena vrstna oznaka pa je bila povest. Analiza avtorstva je pokazala, da je *Naša moč* vsebovala več podpisanih kot anonimnih leposlovnih objav. Najdaljše anonimno objavljeno prozno delo Carska zločinstva je izhajalo v 60 številkah glasila, najdaljše podpisano prozno delo pa je bilo Skopuh belgijskega pisatelja Henrija Conscienca, ki je izhajalo v 41 številkah glasila. Avtorji so se največkrat podpisovali z inicialkami ali s skrajšanim imenom. S psevdonimom Janko Jankovič se je podpisoval Ivo Česnik, Zvonimir je bil Anton Erjavec, Franc Bregar je bil Izidor Cankar, El Rab Jože Barle, Vide pa Vid Ambrožič. Slednji je v *Naši moči* objavil zbirko poezije *Zamolčani verzi*, vsako pesem pa je podnaslovil z datumom nastanka.

Pri analizi izvirnega in prevedenega leposlovja se je izkazalo, da je v glasilu prevladovalo izvirno leposlovje. Med slovenskimi avtorji so po številu objav izstopali Ivo Česnik, Izidor Cankar, Ivan Podlesnik in France Bevk, med tujimi avtorji pa Ada Negri, Guy de Maupassant, Ivan S. Turgenjev, Lev N. Tolstoj, Henri Conscience in Fjodor M. Dostojevski. Največ prevodov je bilo iz italijanščine, sledijo ji angleščina, ruščina, francoščina in nemščina, pojavijo pa se tudi nizozemščina, danščina in poljščina. Med prevajalci je izstopal Janez Evangelist Krek z 10 prevedenimi deli iz angleščine, sledi mu Ivo Česnik s 5 prevedenimi deli iz ruščine. V obdobju

prve svetovne vojne med letoma 1914 in 1918 je objava leposlovnih besedil nekoliko upadla, saj so se v glasilu posvečali predvsem prispevkom povezanih z vojno, sta pa bili v tem času objavljeni anonimni bojni pesmi za dvigovanje morale vojakom.

Za konec naj dodam, da je bilo pisanje magistrskega dela izjemno zanimivo. Spoznala sem, da je slovensko časopisje zakladnica znanj in informacij o zgodovini in kulturi slovenskega naroda, saj omogoča pristen vpogled v dogajanje v določenem časovnem obdobju, enako pomembna pa je tudi njegova digitalizacija, ki omogoča raziskovanje brez omejitev. Med pregledovanjem, izpisovanjem in objavljanjem leposlovja na Wikiviru sem ugotavljala, da ostaja na tem področju še veliko neraziskanega, še posebej pri razreševanju avtorstva posameznih besedil, vsekakor pa takšno delo gradi in bogati slovenski literarni opus.

6 VIRI

Naša moč. Digitalna knjižnica Slovenije. (1905–1922)

7 LITERATURA

Smilja Amon. Vloga slovenskega časopisja v združevanju in ločevanju slovenske javnosti od 1797 do 1945. *Javnost – The Public* 2008/15, 9–24.

Smilja Amon. *Slovensko časopisno izročilo 1: od začetka do 1918*. Ljubljana: Založba FDV, 2011.

Marjan Dolgan. *Literarni, gledališki in filmski prostor pri Ivanu Preglju*. Marko Juvan (ur.). *Prostori slovenske književnosti*. Studia litteraria 20. Ljubljana: ZRC SAZU, 2016.

Miran Hladnik. Kako smo prevajali zgodovinski roman. Prevod besedila. *Prevajanje romana: 20. zbornik*. Ljubljana: Društvo slovenskih književnih prevajalcev, 1996. 61-69.

Gregor Kocijan. *Slovenska kratka pripovedna proza 1892 –1918: Bibliografija*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1988.

Vasilij Melik. *Slovenci 1848–1918. Razprave in članki*. Maribor: Litera, 2022.

Slovenska biografija. <http://slovenska-biografija.si/>

Vita Zgoznik. *Struktura zadnjega slovenskega zastopstva v dunajskem parlamentu (1911-1918)*. Magistrsko delo. Maribor: [V. Zgoznik], 2017.

SEZNAM PRILOG

Priloga 1: Izjava o avtorstvu

Izjavljam, da je magistrsko delo v celoti moje avtorsko delo, ki je nastalo pod vodstvom mentorja red. prof. dr. Mirana Hladnika. Uporabljeni viri in literatura so navedeni v skladu z mednarodnimi standardi in veljavno zakonodajo.

Ljubljana, januar 2021

Manja Belina

Priloga 2: Izjava kandidatke

Spodaj podpisana Manja Belina izjavljam, da je besedilo magistrskega dela v tiskani in elektronski obliki istovetno in dovoljujem objavo magistrskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

Datum:

Podpis kandidatke: